

**Samling af indkomne hørings svar til
forslag til regional udviklingsplan 2012
29. marts 2012**

Høringssvar til RUP 2012

Forslag til regional udviklingsplan har været i offentlig høring fra 1. februar til 28. marts 2012. Der er indkommet en række høringssvar, som i nærværende notat er samlet opdelt efter emner. Hvor høringssvaret kommenterer områder på tværs af emneinddelingen, er de pågældende tekststykker gengivet under de relevante emner.

Enkelte af høringssvarene er indsendt med forbehold for endelig vedtagelse. Det er noteret ved høringssvaret.

Høringssvarene er ordnet i alfabetisk rækkefølge efter afsender.

Bærende samarbejdsprincipper & vision	7
Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a.....	7
Dansk Erhverv.....	7
Holstebro Kommune.....	7
Horesta	7
Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	7
KKR Midtjylland	7
LAG Struer.....	7
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	8
Midtjysk Turisme	8
Randers Kommune	8
Silkeborg Kommune.....	8
Skanderborg Kommune	8
Struer Kommune	9
Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	9
Viborg Kommune.....	9
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	9
Klimatilpasning	10
Central Denmark EU Office i Bruxelles	10
Danmarks Idræts-Forbund	10
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland.....	10
Favrskov Kommune	11
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	11
Miljø og energi	12
Central Denmark EU Office i Bruxelles	12
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland.....	12
GasCon	12
Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	13
LAG Struer.....	13
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	13
Rådet for Bæredygtig Transport.....	13
Viborg Kommune.....	13
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	14
Uddannelse	15
Central Denmark EU Office i Bruxelles	15
Danmarks Idræts-Forbund	15

Herning Kommune	16
Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget	16
KKR Midtjylland	16
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	16
Struer Kommune	17
VIA University College, Pædagogisk-Socialfaglig Højskole	17
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	17
Aarhus Universitet	18
Byer og landskaber.....	19
Central Denmark EU Office i Bruxelles	19
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	19
DGI Midtjylland	20
Favrskov Kommune	20
Friluftsrådet	20
Hedensted Kommune	24
Herning Kommune	24
LAG Ikast-Brande	24
LAG Struer.....	25
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	25
Silkeborg Kommune.....	25
Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	25
Mariagerfjord Kommune	26
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	26
Mobilitet.....	27
Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a.....	27
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	27
Embedsmandsgruppe vedr. mobilitet	27
Favrskov Kommune	28
Friluftsrådet	28
Hedensted Kommune	28
Herning Kommune.....	28
Horsens Kommune	28
Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget	28
KKR Midtjylland	29
LAG Ikast-Brande	29
LAG Struer.....	29
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	30
Mariagerfjord Kommune	30
Midtjysk Turisme	31
Silkeborg Kommune.....	31
Struer Kommune	31
Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	31
Viborg Kommune.....	32
Randers Kommune	32
Rådet for Bæredygtig Trafik	32
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	36
Erhverv og turisme	37
Central Denmark EU Office i Bruxelles	37

Danmarks Idræts-Forbund	37
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	37
Dansk Erhverv.....	38
Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale for Midt- og Vestjylland	38
DGI Midtjylland	38
Favrskov Kommune	39
Hedensted Kommune	39
LAG Struer.....	39
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	39
Midtjysk Turisme	40
Randers Kommune	40
Silkeborg Kommune.....	40
Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	40
Struer Kommune	41
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	41
Kultur	42
Central Denmark EU Office i Bruxelles	42
Danmarks Idræts-Forbund	42
Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale for Midt- og Vestjylland	42
DGI Midtjylland	43
Favrskov Kommune	43
Flemming Knudsen, Regionsrådsmedlem, Region Midtjylland	43
Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget	43
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	44
Sundhed	45
Central Denmark EU Office i Bruxelles	45
Danmarks Idræts-Forbund	45
DGI Midtjylland	45
Favrskov Kommune	45
LAG Struer.....	46
Silkeborg Kommune.....	46
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	46
Agenda21	47
Herman Nielsen	47
Proces og samarbejde.....	49
Danmarks Idræts-Forbund	49
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	49
DGI Midtjylland	49
Favrskov Kommune	49
Friluftsrådet	50
Herning Kommune	50
Holstebro Kommune.....	50
Horesta	50
Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	51
KKR Midtjylland	51
Lemvig kommune – ikke endeligt vedtaget	51

Midtjysk Turisme	52
Randers Kommune	52
Rådet for Bæredygtig Trafik	52
Silkeborg Kommune.....	52
Skanderborg Kommune	53
Struer Kommune	53
Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget.....	53
Viborg Kommune.....	53
Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget	53
Aarhus Universitet	54
Ingen bemærkninger	56
CO-Industri.....	56
Erhvervsstyrelsen	56
Indspil fra møder og arrangementer	57
Offentligt møde om RUP'en arrangeret af Biblioteket i Midtbyen i Herning den 14. marts 2012.	57
Region Midtjyllands energikonference i Skanderborg Kulturhus 2. februar 2012 til den Regionale Udviklingsplan.....	57
Regional strategi for velfærdsuddannelser	58

Bærende samarbejdsprincipper & vision

Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a.

Bestyrelsen for Karup Lufthavn har på sit møde den 24. februar 2012 drøftet Regionsrådets udkast til Regional Udviklingsplan 2012 og har følgende bemærkninger og kommentarer:

- Bestyrelsen kan tilslutte sig intentionerne om at gøre Region Midtjylland til en international vækstregion i et sammenhængende Danmark.
- Bestyrelsen er ligeledes enig i de overordnede udfordringer omkring klima, økonomi, demografi m.v., herunder også de løsninger der peget på for at nå de opstillede mål.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv finder, at Regionsrådets forslag til regional udviklingsplan – Regional Udviklingsplan 2012 er et kvalificeret og perspektivrigt forslag, der både angiver retning og initiativer på en lang række af de udfordringer, regionen står i, og vil møde de kommende år.

Holstebro Kommune

Visionen om, at Region Midtjylland i 2030 er en international vækstregion i et sammenhængende Danmark er rigtig. Strategiens otte indsatsområder giver samtidig et klart bud på afgørende sigt punkter for, hvordan vi sammen kan bidrage til at opfylde den overordnede vision for den regionale udvikling.

Horesta

Horesta finder det meget positivt, at der er tale om en langsigtet vækststrategi som løber frem til 2030. Herved sikres pejlemærker i forhold til de mere operationelle og taktiske væksttiltag i regionen. Horesta finder generelt, at den regionale udviklingsplan er et meget positivt bidrag til fremme af vækst og velstand i regionen, særligt finder vi afsnittet om erhverv og turisme visionært og proaktivt.

Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget

Ikast-Brande Kommune har modtaget Regional Udviklingsplan 2012 i høring. Udviklingsplanen behandles først i Byrådet den 30-04-2012, hvorfor dette alene er et administrativt høringssvar. Det endelige politisk godkendte høringssvar fremsendes den 01-05-2012.

Ud over det fælles høringssvar fra Region Midtjyllands 19 kommuner, fremsendes hermed kommunens mere specifikke kommentarer til udviklingsplanen.

Først og fremmest vil vi gerne kvittere for et godt oplæg til Regional udviklingsplan.

KKR Midtjylland

De 19 midtjyske kommuner bakker op om de fælles visioner for udviklingen i den midtjyske region, og de strategiske veje som kan føre til denne udvikling.

LAG Struer

Som det fremgår af fremlagte forslag, så er Den Regionale Udviklingsplan en beskrivelse af den ønskede udvikling i Region Midtjylland, herunder den ønskede fremtidige udvikling for regionens landdistrikter og udkantsområder.

Umiddelbart finder jeg, at en del af indholdet i planen står i kontrast til de løbende politiske udmeldinger om ligelig udvikling.

Forslaget indeholder i øvrigt mange, mange "Hurra-ord" og ingen reelle fremtidsrettede visioner for landsbyerne og landdistrikterne, hvor en tredjedel af regionens indbyggere lever.

...

Til slut vil jeg gøre opmærksom på, at Region Midt burde undlade de negativt forstærkende ord "Udkantsområde" og yderområde. Om noget en udkant afhænger af hvilken cirkel der tegnes og hvilke reelle politiske visioner, der er.

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

I den udgående plan var det et tværgående princip, at Region Midt skulle være en region i balance, hvad der er et stærkt udtryk for, at Regionen både skal hænge sammen og arbejde sammen fra øst til vest. Det anbefales, at dette forbliver et gennemgående tema i den nye regionale udviklingsplan. Meget gerne med fokus på, at de styrkepositioner, der er i yderområderne, også får bevågenhed.

Midtjysk Turisme

Vi har med meget stor interesse læst den regionale udviklingsplan, og vil indledningsvist komplimentere Regionsrådet for, med denne plan, at være med til at sætte en ambitiøs dagsorden for udviklingen i Region Midtjylland.

Vi deler den fælles vision om at sikre Region Midtjylland som en stærk international vækstregion, der har sit ståsted i et sammenhængende Danmark.

Randers Kommune

Randers Kommune kan støtte op om de målsætninger som Region Midtjyllands nye Regionale Udviklingsplan overordnet set giver udtryk for.

Silkeborg Kommune

Silkeborg Kommune ser mange positive elementer i regionens forslag til Regional Udviklingsplan 2012, som er i overensstemmelse med kommunens egen udviklingsstrategi 2024, der blev vedtaget i januar 2012.

Silkeborg Kommunes udviklingsstrategi har, som forslaget til RUP 2012, et overordnet vækstfokus og Silkeborg Kommune vil således arbejde helt konkret for at understøtte væksten i vores del af Region Midtjylland.

Skanderborg Kommune

Vi har med interesse læst forslaget og har med tilfredshed konstateret at de beskrevne udfordringer og forslagene til at imødegå dem svarer godt til de udfordringer og løsningsforslag vi arbejder med i Skanderborg Kommune.

Struer Kommune

Struer Kommune støtter den fortsatte vision om, at Region Midtjylland i 2030 er en international vækstregion i et sammenhængende Danmark. Det giver en øget kontinuitet i indsatsen – også i forhold til det gode samarbejde Struer Kommune i forvejen har med regionen.

Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget

Vi er positive over for forslaget, der viser, at Syddjurs Kommune og Region Midtjylland overordnet har fælles interesser og mål.

Viborg Kommune

Viborg Kommune kan tilslutte sig de overordnede visioner og målsætninger i den Regionale Udviklingsplan.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune er enig i den overordnede vision om Region Midtjylland som en international vækstregion i et sammenhængende Danmark og vil også fremadrettet arbejde for at understøtte denne gennem strategier og planlægning.

Klimatilpasning

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Klimatilpasning kommer til at stå højt på EU's dagsorden i den næste budgetperiode, dvs. det forventes, at der sættes mange penge af til projekter, der på den ene eller anden måde håndterer udfordringen fra klimaforandringerne – det være sig strukturfondsmidler, forskningsmidler og andre projektilskud.

Desuden lægger regionen op til at danne et netværk/vedligeholde netværk, der skal samarbejde om klimatilpasningsinitiativerne.

- ▶ Man kunne tilsvarende tænke sig, at man/CDEU kan kortlægge nogle af de relevante erfaringer, som mange andre europæiske kommuner og regioner gør sig i disse år. Disse erfaringer kan tjene som inspiration til det videre arbejde i Regionen.

Danmarks Idræts-Forbund

Klimatilpasninger giver mulighed for nye rekreative samspil mellem mennesker og vand. Vi vil opfordre Region Midtjylland til også at tænke idræt og fysisk aktivitet ind i denne kontekst. (Skal vi nævne Roskilde/vådområder som et eks.?)

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Vi undrer os over, at det første emne er klimatilpasning frem for forebyggelse af klimabelastninger - et område, der i lige så høj grad kan give anledning til innovation og vækst af nye teknologier og organisationsformer.

Klimatilpasningsemnet omhandler især udfordringerne som følge af stigende og mere intense vandmængder.

DN ser her en mulighed for løsninger, der både gavner naturen og de arealer, der er truede af oversvømmelser. De øgede vandmængder kunne holdes tilbage ved "kilden" ved at stoppe dræn og retablere nye søer, vådområder og enge, hvor de naturligt vil indfinde sig i landskabet jf. ældre kortmateriale.

I bymæssige bebyggelse kan diger være nødvendige, men de vil ofte forstærke oversvømmelsernes effekt opstrøms på et vandløb.

Det vil være oplagt at etablere tværkommunale fællesskaber, som Gudenå-komiteén, omkring de større vandløb, for i samarbejde med andre aktører at opnå gode effekter for såvel landskab, natur og befolkning langs åen.

Samarbejde og udviklingsinitiativer på EU – niveau kunne være spændende og sikkert realistisk ved hjælp af EU-midler.

Vi er enige i, at der er brug for flere virkemidler i planloven for bl.a. at beskytte grundvand, klima og miljø i forbindelse med udformning af lokalplaner.

...

Der sættes fokus på affaldssektoren. Set i lyset af, at de kendte biomasser allerede synes diskonteret til biogasproduktion, kunne den organiske del af husholdningsaffaldet evt. være interessant som yderligere biomasseressource.

Favrskov Kommune

Favrskov Kommune oplever, at der er god overensstemmelse mellem aktiviteterne vedrørende klimatilpasning i Regional Udviklingsplan 2012 og de mål og projekter, som er beskrevet i Favrskov Kommunes forslag til klimaplan. Favrskov Kommune kan derfor bakke op om de offensive prioriteringer vedrørende klimatilpasning.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune støtter op om visionen på klimatilpasningsområdet og de tilhørende anbefalinger, som i høj grad er relevante og udtryk for aktuelle problemstillinger, der bør håndteres.

Miljø og energi

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Miljø/energi er også et område, som står højt på den europæiske dagsorden. Men i modsætning til klimatilpasning er det et område, hvor der lovgives ganske meget (især på miljøområdet, men i stigende grad også på energiområdet). Mange europæiske lande, regioner, kommuner gør sig rigtig mange anstrengelser disse år for at være i front på energiområdet, og der er megen inspiration at hente. Det gælder ikke mindst de mange kommuner, som har underskrevet borgmesteraftalen, og som lægger deres energiplaner på hjemmesiden. Det forventes også, at der vil være stor fokus på energi i de kommende års tilskudsprogrammer og i de programmer, som er knyttet til optagelse af lån til investering i energibesparelser. Ét af de områder, som også vil være i fokus, er 'grønt indkøb', hvilket vil øge den offentlige sektors efterspørgsel efter grønne løsninger.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Der er sat regionale mål for at 50% af energiforbruget i 2025 og 100 % af energiforbruget i 2050 skalkomme fra vedvarende energikilder, men der er ikke sat mål for klimabelastningen, der omfatter den totale reduktion af drivhusgasser.

Der er brug for at regionale klimamål, jf. regeringens målsætning om 40 % reduktion af drivhusgasser i 2020, målt fra 1990 niveau.

Vi støtter, at de fælles regionale energiregnskaber videreudvikles til fælles klimaregnskaber. Derved kan der sættes konkrete mål for den totale drivhusgasudledning fra både energi- og varmemeforbrug og de forskellige sektorer, herunder landbrug og øvrig arealanvendelse.

Kun herved kan man se de forskellige tiltag i et helheds perspektiv.

En bæredygtig anvendelse af biomasseressourcerne bør indebære økologiske principper. Dels principper for at opretholde ressourcerne inden for regionen, dels ud fra ønsket om, at opretholde jordens næringsstofbalance, herunder indhold af fosfor og kulstof.

Det kan bl.a. betyde, at der bør planlægges med flerårige energiafgrøder.

GasCon

Jeg synes det er dejligt og uhyre positivt, at der kommer fokus på bæredygtighed både på miljø, klima og energi – og at der sættes nogle klare mål. 50 % VE f.eks. i 2020 med 100 % i 2050. Jeg fandt ikke tilsvarende klare mål på andre parametre, men der bør kunne opstilles lignende rimeligt simple mål på f.eks. genanvendelse og ressourceforbrug.

Det er hjælp til selvhjælp. Bliver vi rigtigt gode til det, bliver vi også konkurrencedygtige i fremtiden. Og så er det almindelig snusfornuftig husholdningsøkonomi.

Jeg vil opfordre til at man samtænker affald, ressourcer og energi i langt højere grad. Tændstikken er for primitiv en løsning. Vi skal have sorteret og separeret fraktionerne. Ikke kun til genbrug – men også til energi. Så vi ikke bruger ressourcer der kan producere gas til transport f.eks. til kun at lave varme.

Udviklingen kommer ikke af sig selv – den skaber vi. Det kræver at vores politikere går i den rigtige retning, både de lokale og de nationale. Vi må skubbe på

fra regionsplanlægningen så folketinget er med til at skabe nogle rammer der tillader den rigtige udvikling. Hvis ikke risikerer vi at fortsætte med de pæne ord – men uden konkret handling.

Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget

For Ikast-Brande Kommune er grøn teknologi og bæredygtig produktion et højt prioriteret indsatsområde. Skal den regionale udviklingsplans målsætninger om øget anvendelse af alternative energikilder realiseres, er det en forudsætning, at der på nationalt niveau udvikles incitamentsstrukturer, der gør det rentabelt at producere og aftage alternativ energi som eksempelvis bioenergi. Regionen og de 19 kommuner har således en fælles interesse i at få en dialog med Regeringen om de fremtidige strukturer på energiområdet.

Vi er en region, som huser de helt store vindmølleproducenter som Siemens Power A/S og Vestas A/S. Vindmølletransporterne bliver større og større, og derfor er det nødvendigt at sikre gode transportkorridorer, så møllerne kan blive transporteret til afskibningshavnene. Dette arbejde skal fortsat understøttes af såvel stat, region og kommuner.

I Ikast-Brande kommune findes en række store energitunge virksomheder. Det er vigtigt for os, at der fortsat er plads til den type virksomheder, og at de har konkurrencedygtige vilkår at arbejde ud fra. Alternativet er, at virksomhederne flytter ud af landet.

LAG Struer

I afsnittet anbefaler regionen og kommunerne "at planlægge og etablere nye byudviklingsområder så de bl.a. placeres hensigtsmæssigt i forhold til den eksisterende energiinfrastruktur, så behovet for energi til f. eks. transport mindskes".

Opfyldes denne vision trækker det endnu en gang udviklingen i arbejdspladser mod de større byer. I den forbindelse er der vigtigt at pege på behovet for motorvej Holstebro Nord.

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

Lemvig Kommune som test-site. Lemvig Kommune kan og vil afprøve projekter, teknologier med mere, som findes relevante, og som passer ind under kommunens erhvervsudviklingsstrategier mm.

Rådet for Bæredygtig Transport

Rådet har nogle pointer vedr. bl. a. CO₂ udledning i forbindelse med transport, hvorfor der henvises til Rådets høringssvar herom under mobilitetsafsnittet..

Viborg Kommune

Viborg Kommune tematiserer i sin Udviklingsstrategi grøn teknologi og bæredygtig produktion som et af de højt prioriterede indsatsområder i kommunen. Skal den regionale udviklingsplans målsætninger om øget anvendelse af alternative energikilder realiseres, er det en forudsætning, at der på nationalt niveau udvikles incitamentsstrukturer, der gør det rentabelt at producere og aftage alternativ energi som eksempelvis bioenergi. Regionen og de 19 kommuner har

således en fælles interesse i at få en dialog med Regeringen om de fremtidige strukturer på energiområdet.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

I Aarhus Kommune har byrådet en vision om, at Aarhus Kommune skal være CO₂-neutral i 2030. Aarhus Kommune deler derfor visionen om, at regionens styrkeposition inden for vedvarende energi skal udbygges, og Aarhus Kommune vil arbejde for at efterspørge energi- og miljørigtige løsninger samt planlægge for en energi- og miljørigtig byudvikling.

Uddannelse

Central Denmark EU Office i Bruxelles

I Udviklingsplanen gøres der klart rede for de regionale styrkepositioner samt de muligheder, der skal udnyttes. Internationalt set peges der på muligheder for at indhente erfaringer og viden og den betydning, det vil have for udviklingen af det regionale uddannelsesniveau. Regionen og de 19 kommuner erklærer sig således villige til at arbejde med en række elementer med en international dimension. Derimod er den internationale dimension fuldstændig forsvundet af det, som Regionen anbefaler.

- Regionen kunne indføje en ekstra anbefaling, som fulgte op på den erklæring om internationalt udsyn, der ligger i afsnittet lige ovenover, og som anbefaler alle aktører at tænke internationale udviklingsmuligheder ind i det arbejde, de udøver i forhold til planens kernefelt.

Ser man på de muligheder, der peges på internationalt, er sigtet lidt traditionelt og bygget op omkring nøglebegreber som erfaringsudveksling, inspiration, udveksling. International udveksling påpeges kun som en mulighed for studerende.

- Med international udveksling kunne man med fordel også tænke på personale og andre, der arbejder med læring i uddannelsessammenhæng.

Regionalt lægges der meget vægt på en fortsættelse af samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, mens det slet ikke nævnes i international sammenhæng, til trods for, at netop det indgår som et kerneelement i Europa 2020 (flagskibsinitiativet New Skills for New Jobs) og følgelig også kan forventes at optage spalteplass i det kommende uddannelsesprogram 'Erasmus for Alle' (afløseren til Livslang Læring Programmet).

- Man kunne overveje at inddrage det internationale perspektiv på samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv.

Udviklingsplanen nævner mobilitetsaspektet. Dette vil kunne styrkes, så det i højere grad følger prioriteterne under Europa 2020, her specifikt flagskibsinitiativet 'Youth on the Move' og mere konkret i Erasmus for Alle-program forslaget, hvor man opererer med midler til 5 mio studerende på udvekslingsophold,

- Mobilitetsaspektet vil kunne fremhæves som én af de vigtigste metoder til at sikre inspiration, fremme af nye modeller, løsninger og interkulturelle kompetencer.

Danmarks Idræts-Forbund

DIF noterer sig, at Region Midtjylland er ambitiøse, hvad angår regionens samlede uddannelsesniveau i 2030. En god og sammenhængende uddannelse for borgerne er forudsætning for et højt vidensniveau i regionens virksomheder, institutioner mv. DIF er meget enige. Men fundamentet for et højt vidensniveau grundlægges allerede i de tidlige år - i daginstitutionerne og folkeskolerne. Derfor er det vigtigt, at Region Midtjylland også retter indsatsen her, og vi

mener, at idrætten skal spille en central rolle i både daginstitutionerne og folkeskolerne, da idræt og fysisk aktivitet fremmer indlæringen hos børnene. DIF har lavet et skolepolitisk udspil – Verdens mest aktive folkeskole – der kan give inspiration til arbejdet.

Herning Kommune

Konkret for Herning er det dog et problem af essentiel strategisk betydning, at den regionale udviklingsplan ikke i teksten fremhæver vigtigheden af tilgængeligheden af lange videregående uddannelser i den midt- og vestjyske del af regionen - konkret AU-Herning og sammenhængen til talentfremme.

Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget

Det fremgår af oplægget, at udbuddet af de mellemlange videregående uddannelser sikres af synergiskabende campus i regionens større byer og suppleres med forlagt undervisning.

I Ikast-Brande Kommune kan vi ikke støtte op om, at der alene findes sådanne uddannelses tilbud i de større byer. Det seneste optag på Pædagogseminariet i Ikast viser, at efterspørgslen efter uddannelsespladser her er stadigt stigende.

KKR Midtjylland

Også på uddannelsesområdet kan Regional Udviklingsplan bidrage til samarbejde og dialog om de mange aktuelle udfordringer, der følger af de hastige forandringer på arbejdsmarkedet, såvel indenfor de offentlige velfærdsområder som indenfor f.eks. bygge- og anlægsbranchen.

Dette samarbejde ses gerne påbegyndt hurtigst muligt med en grundig analyse af udfordringerne på velfærdsuddannelsesområdet.

På uddannelsesområdet er det desuden centralt, at der i RUP'en er fokus på, vigtigheden af, at der skal være tilgængelighed til videregående uddannelser også i den vestlige del af regionen. Også dette bør overvejes inden den endelige godkendelse af Udviklingsplanen.

Også på uddannelsesområdet kan Regional Udviklingsplan bidrage til samarbejde og dialog om de mange aktuelle udfordringer, der følger af de hastige forandringer på arbejdsmarkedet, såvel indenfor de offentlige velfærdsområder som indenfor f.eks. bygge- og anlægsbranchen.

Dette samarbejde ses gerne påbegyndt hurtigst muligt med en grundig analyse af udfordringerne på velfærdsuddannelsesområdet.

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

Lemvig Kommune ser med stor tilfredshed på, at Region Midt anser uddannelsesområdet som et meget vigtigt element i den Regionale Udviklingsplan. I Lemvig er vi meget optaget af, at der er gode muligheder for uddannelse i hele regionen. Vi anser læreruddannelsen i Nr. Nissum for et meget vigtigt element for at nå denne målsætning såvel regionalt som kommunalt.

Vi deltager gerne i et forpligtende samarbejde om at udvikle tilbuddene på ungdomsuddannelsesområdet og med hensyn til de videregående uddannelser. Vi ser frem til at se det konkrete udspil fra regionen, vedrørende let tilgængelig voksenundervisning til alle, bliver konkretiseret. I den forbindelse vil Lemvig Kommune opfordre til, at også regionale institutioner påtager sig ansvaret for at udbyde lære- og praktikpladser, bl.a. indenfor sundhedsuddannelserne.

Tilstrækkelig kapacitet i IT-infrastrukturen er helt nødvendig for Lemvig Kommunes pilotindsats for brug af IT i Folkeskolen og for den netbaserede læreruddannelse i Nørre Nissum – og for egnsudviklingen i øvrigt.

Struer Kommune

Struer Kommune har igennem de seneste år oplevet en massiv stigning i antallet af iværksættere. For at disse virksomheder og andre større virksomheder kan vækste, er rammebetingelser såsom adgangen til kvalificeret arbejdskraft, viden og *lokale* uddannelsesmuligheder centrale. Det gælder placeringen af mellemlange videregående uddannelser uden for de større byer, men også vigtigheden af, at der fortsat udbydes længerevarende videregående uddannelser i Midt- og Vestjylland.

VIA University College, Pædagogisk-Socialfaglig Højskole

I forhold til adgang til uddannelse i regionen anbefaler Pædagogisk-Socialfaglig Højskole, at der udover adgang til uddannelse i campus og i forlagt undervisning også fokuseres på fleksible udbud, som kan bestå af en kombination af f.eks. tilstedeværelsesundervisning, indkald på forskellige lokationer i regionen, e-læringselementer mv.

Med det fokus at bringe de studerende i spil som katalysatorer for udvikling og videntilførsel anbefaler Pædagogisk-Socialfaglig Højskole, at regionen og de 19 kommuner også vil arbejde for professionsforankringen af professionsbacheloruddannelserne f.eks. ved, at de studerendes bacheloropgaver tager udgangspunkt i konkrete udviklingsprojekter fra praksis kombineret med tilbageløb af viden gennem formidling af bachelorprojekternes resultater.

Det fremgår af forslaget, at regionen og de 19 kommuner vil arbejde for fortsat styrkelse af Aarhus Universitets globale position. Her bør VIA University College også nævnes.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune kan overordnet tilslutte sig visionen og de enkelte initiativer og anbefalinger på uddannelsesområdet. Uddannelsesniveaulet er afgørende for regionens og Danmarks internationale konkurrenceevne. Det er derfor vigtigt, at det fremgår af Den regionale udviklingsplan, at lokaliseringen af uddannelsesinstitutioner og uddannelsesstilbud tilgodeser, at flest mulige unge søger optagelse på bl.a. en videregående uddannelse.

Aarhus Kommune vurderer, at hvis flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse, er det centralt, at man har et helhedssyn i forhold til børn og unge. Nogle børn og unge har brug for en særlig indsats for at kunne gennemføre en uddannelse, og det kræver, at alle aktører på området spiller tæt og koordineret sammen.

Herudover henledes opmærksomheden på yderligere to perspektiver, som eventuelt kunne skrives ind i forbindelse med revisionen af Region Midtjyllands uddannelsespolitik:

1. *Læring og udvikling starter allerede ved fødslen*
Afsnittet om uddannelse omhandler ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser. Man kan overveje at udvide perspektiverne omkring uddannelse, så man også benævner, at både grundskolen og dagtilbuddene er centrale i forhold til børns læring og udvikling. Disse to kommunale serviceområder har derfor også indflydelse på – og ansvar for at fokusere på – de unges mulighederne for at gennemføre en

ungdomsuddannelse.

2. *Fokus på koblingen mellem teori og praksis på uddannelsesinstitutionerne*

En del studerende oplever, at manglende sammenhæng mellem teori og praksis bevirker, at de ikke kan omsætte det indlærte i praksis. En stærkere kobling mellem teori og praksis vil styrke overgangen fra studie til job, da det vil betyde, at de studerende under uddannelse har for øje, hvilken praksis de skal møde efter endt uddannelse, og hvilke krav de stilles overfor.

Aarhus Universitet

Aarhus Universitet finder, at det foreliggende udkast skaber en god ramme om en langsigtet strategisk indsats. Netop det langsigtede perspektiv skaber robusthed i strategiarbejdet, og Aarhus Universitet kan helt og holdent tilslutte sig den overordnede vision for Region Midtjylland om at blive en international vækstregion. Herigennem sikres også, at det globale perspektiv får en fremtrædende placering.

Aarhus Universitet noterer med tilfredshed, at det i udviklingsplanen understreges, at ikke mindst uddannelse er en afgørende forudsætning for regionens fremtidige vækst.

Vi kan fuldt ud tilslutte os udviklingsplanens indsatsområder, og flere af dem afspejler nogle af de meget stærke kompetencer ved Aarhus Universitet.

Udviklingsplanen ligger i fin forlængelse af den nuværende udviklingsplan, og derfor vil Aarhus Universitet gerne understrege nødvendigheden af, at der bygges videre på allerede høstede erfaringer. Desuden finder vi det vigtigt, at der skabes kritisk masse om kommende projekter, så der skabes resultater med stor gennemslagskraft.

Byer og landskaber

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Med forslaget inddragelse af fordelene ved indsamling af internationale erfaringer ift. landskaber og det videre arbejde med Smart cities in Smart Regions inden for byer, så ser vi det nuværende internationale indhold i forslaget som dækkende inden for dette område.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Samrådet for DN Østjylland ser med tilfredshed på den regionale udviklingsplans fokus på emnerne klima, energi, miljø og landskab, men savner, at der lægges yderligere vægt på natur, jf. Planlovens kapitel 3, hvoraf det fremgår at den regionale udviklingsplan på grundlag af en helhedsvurdering skal beskrive en ønskelig fremtidig udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for

- 1) natur og miljø, herunder rekreative formål,
- 2) erhverv, inkl. turisme,
- 3) beskæftigelse,
- 4) uddannelse og
- 5) kultur

...

Sikring af det rene grundvand er en grundpille for DN. Fremme af økologisk jordbrug uden brug af pesticider bør være en del af regionens mål.

Et værdifuldt "råstof" må som tidligere nævnt være en dyrkningsjord, der holdes i god økologisk næringsstofbalance.

Vi ser planens forslag om lokalt producerede og økologiske produkter i offentlige kantiner og madordninger som et vigtigt virkemiddel til gavn for befolkningens sundhed.

Under "Regionen og de 19 kommuner anbefaler" kan DN se visse muligheder for at byudvikle i OSD-områder bl.a. ved at kunne benytte pesticidforbud og andre virkemidler i forhold til grundvandet i lokalplaner.

Men pkt. 3 vedrørende byudvikling inden for beskyttelseslinjer bør udgå!

Tidligere tiders "overtrædelser" bør ikke kunne erstattes og sanktionere nye overtrædelser af naturbeskyttelsesreglerne.

Vi er enige i, at det skal være muligt at pålægge særlige transportveje i forbindelse med råstoffer.

Retablering af råstofgrave er i øvrigt ofte en enestående mulighed for at genskabe natur og rekreative områder med minimal påvirkning fra landbrug.

...

En styrkelse af potentialerne omkring Hærvejen, Limfjorden og Gudenåen, bør ikke kun dreje sig om turismen, men i lige så høj grad om at styrke en sammenhængende natur og imødekomme befolkningens behov for rekreative arealer.

Der er brug for flere udredninger, målsætninger og anbefalinger til naturgenopretning og naturbevarelse.

Gudenå-systemet kunne blive den næste nationalpark og være løftestang for mere natur og turisme.

DGI Midtjylland

DGI Midtjylland kender den lokale idrætsforening som et stærkt bindemiddel i forhold skabelsen af et aktivt medborgerskab.. DGI Midtjylland hilser velkomment, at forslaget til udviklingsplan i forhold til denne målsætning peger i retning af et stort fokus på at generere bæredygtig udvikling og såvel stærke byer som stærke landdistrikter.

DGI Midtjylland efterlyser dog en større erkendelse af vigtigheden af at inddrage borgerne mere i udviklingen af regionens byer og landskab. Vi kender i DGI Midtjylland fra talrige udviklingsprojekter over de senere år til den store betydning af denne borgerinddragelse i forhold til at nå ønskede resultater. Et lille eksempel til illustration af denne betydning er skabelsen af Kibæk Krydsfelt, hvor borgerne i godt samarbejde med Herning Kommune har skabt et unikt mødested for fremtidens Kibæk.

Henviser til DGIs strategi 2015, som findes her: <http://www.e-pages.dk/dgi/547/>

Favrskov Kommune

Miljø-, landskabs- og ressourcaperspektiver har et naturligt fokus i udviklingsplanens afsnit om byer og landskab, hvor de sættes ind i en erhvervs- og turismesammenhæng. Planen indeholder også et fokus på sammenhængen mellem byerne og deres opland, hvilket Favrskov Kommune finder relevant både i kultur- og erhvervsammenhæng og i forhold til transport.

Favrskov Kommune hilser det velkomment, at regionen sammen med kommunerne vil anbefale en statslig stillingtagen til OSD-udpegningerne, der definerer mulighederne for at foretage byudvikling. Der bør være mulighed for en grundigere og mere nuanceret vurdering af mulighederne for, at der planlægges for forskellige grundvandsvenlige byudviklinger.

Friluftsrådet

Friluftsrådet har med stor interesse læst forslaget til den Regionale UdviklingsPlan for Region Midtjylland. Vi glæder os over, at forslaget indeholder en strategi for oplevelser og fritid. Den Regionale Udviklings Plan rummer mange gode tanker på dette område. Dog mener vi, at strategien bør uddybes væsentligt. Det fremgår ikke klart, hvordan de nævnte visioner skal opfyldes, og hvordan sammenhængen skal være mellem Region Midtjylland og de enkelte kommuner.

Friluftsrådet glæder sig ligeledes over, at der i forslaget til den Regionale UdviklingsPlan nævnes en række konkrete initiativer, som skal være med til at opfylde visionerne inden for oplevelser og fritid. Især vil vi være positive over for initiativet om en regional politik for friluftslivet i Syddanmark.

Med udgangspunkt i forslaget til den Regionale UdviklingsPlan har Friluftsrådet følgende synspunkter, som vi gerne ser behandlet i den Regionale Udviklingsplan og videreført i en friluftspolitik for Syddanmark:

Adgang og tilgængelighed

Hver gang der skal anlægges større veje og trafik anlæg, bør udviklingsplanen henvise til vejledning om hvorledes der tages højde for friluftslivet og naturen, herunder fauna- og menneskepassager (jf. Vejdirektoratets vejledning fra 2000), således at den fysiske barriereeffekt mindskes så meget som muligt.

Friluftsrådet ønsker at fremme borgernes tilgængelighed til de rekreative områder i byen, byens randzoner, naturområder og det åbne land. Det kan ske ved:

- at forbedre stinettet mellem land og by.

- at forbedre den offentlige transport mellem byen og de rekreative områder.
- at forbedre institutioners tilgængelighed til og mindske afstanden til rekreative områder.
- at forhindre, at store transportkorridorer kommer til at virke som barrierer i landskabet.
- at gå i dialog med private lodsejere om offentlig adgang på deres jorder.
- at rette opmærksomheden mod ulovlig skiltning på private jorder.
- at forbedre tilgængeligheden til kommunens naturområder – herunder tillade sejlads på søer og vandløb.
- at sikre gode parkeringsforhold ved rekreative områder.
- at forbedre forhold for handicappede.
- at arbejde for flersidig arealanvendelse, for eksempel på virksomheders friarealer uden for arbejdstiden, ride- og cykelstier på golfbaner.

Sammenhæng mellem bolig-arbejde-grønne områder

Regionen er karakteriseret ved en stor pendling mellem hjem og arbejdsplads (mellem land og by), og det er vigtigt at stiplanlægningen understøtter muligheden for at så mange som muligt vælger cyklen som dagligt transportmiddel.

Pendlingen kan forbedre eksempelvis ved at forbinde bolig-, erhvervs- og rekreative områder med stiftorløb. Man bør ligeledes give mulighed for friluftsliv i forbindelse med den daglige transport og forbinde hverdagens knudepunkter med skole-, job- eller indkøbsstier. Disse initiativer vil give borgerne livskvalitet og dermed bidrage til opfyldelse af visionen for Region Midtjylland.

Friluftsliv i byen

Regionen rummer 1 stor bykoncentration, samt 7 mellemstore bysamfund, Horsens, Silkeborg, Herning, Holstebro, Skive, Viborg og Randers. Derfor er det vigtigt at den regionale Udviklings Plan fokusere på mere og bedre friluftsliv i byens grønne og blå områder. Disse emner er afgørende for borgernes livskvalitet og sundhed, og byernes indretning har stor betydning for friluftslivets muligheder. Mulighederne kan forbedres gennem etablering af nye grønne områder, forbedring af natur og oplevelser samt etablering af flere friluftsfaciliteter.

87 procent af landets befolkning bor i byerne, og derfor har det stor betydning, at der er attraktive opholdssteder og arealer, som er tilgængelige og som giver gode muligheder for varierede oplevelser. Det samme gælder kommunens infrastruktur af stier, som giver borgerne mulighed for at færdes via sammenhængende stisystemer mellem hjem, arbejde, institutioner og indkøb.

Attraktive grønne og blå områder er nødvendige for god udøvelse af friluftsliv.

På landsplan har vi fået flere grønne områder i byernes randzoner, men alt for mange grønne områder inde i byen forsvinder eller bliver mindre, og mange har stadig et naturindhold, som kan forbedres. Ofte er adgangen til byens blå områder - det vil sige søer, åer, kyststrækninger, havneområder og kanaler - for ringe og faciliteter kan forbedres.

www.byensfriluftsliv.dk
www.friluftsrådet.dk/671 (grønne byrum)
www.friluftsrådet.dk/1375/8669 (Odense Deklarationen)

Friluftsrådet foreslår, at der kommunerne indgår en erstatningsaftale, som i lighed med fredskovsplikten, pålægger kommunerne at oprette/etablere dobbelt så meget nye grønne arealer, når eksisterende inddrages.

Nationalparker

Nationalpark Skjern Enge er ikke nævnt i forslaget til den Regionale UdviklingsPlan for Region Midtjylland. Friluftsrådet mener, at den Regionale UdviklingsPlan bør inddrage Nationalpark Skjern Enge i planens strategi. Nationalparken kan få en stor betydning for regionens udvikling inden for natur, fritid, oplevelser og turisme.

Regionale Naturparker

Friluftsrådet ønsker, at der igangsættes en drøftelse af begrebet Regionale Naturparker set i forhold til Nationalparker. Friluftsrådet bidrager gerne til denne drøftelse.

Friluftsrådet glæder sig over at Skjern Enge kan blive udpeget som nationalpark. Samtidig må det ikke glemmes, at regionen rummer mange andre områder med store natur- og kulturkvaliteter. Disse områder kan blive potentielle regionale naturparker.

Færdsel i landbrugsområder

Landbrugslandet er en del af danskernes landskabsopfattelse. Det er afgørende, at befolkningen kan færdes i produktionslandskabet. Friluftsrådet mener, at der uden skade for naturen, miljøet og produktionen kan åbnes for yderligere færdsel i det åbne land, f.eks. langs visse hegn, i markskel, i randen af de dyrkede jorde, på braklagte jorder og på de dyrkningsfri bræmmer.

Friluftsliv i de bynære landskaber

Overgangen mellem land og by, de bynære landskaber, udgør en vigtig ramme for friluftsliv. Derfor er adgangen til de bynære landbrugsområder, skove og natur- og kulturmiljøområder vigtig at forbedre.

Adgangen mellem by og land forhindres eller besværliggøres ofte af store veje, jernbaner, boligområder eller andre barrierer. Friluftsrådet anbefaler, at der tages højde herfor allerede ved planlægningen af nye byområder og infrastrukturanlæg, og at der arbejdes for at forbedre adgangen på tværs af eksisterende barrierer. Muligheden for at færdes mellem byen, boligen og arbejdspladsen og det åbne land kan optimeres eller forbedres ved anlæggelse af flere gang- og cykelstier mellem by og land. Ved en fremtidig byudvikling bør infrastruktur og grønne kiler fra de bynære naturområder ind i byen inddrages.

På golfbaner bør alle have god mulighed for offentlig adgang og flersidig anvendelse. Kommunerne bør arbejde for, at golfbaner bliver mindst lige så åbne som skove uanset ejerforhold.

Friluftsliv i det åbne land

For at dyrke friluftsliv er det vigtigt, men ikke nok, at der er adgang til det åbne land og naturområder. I den forbindelse kan reetablering af gamle stier, etablering og udbygning af spor, trampestier og befæstede stier og veje være med til at forbedre adgangsmulighederne til landskabet og de naturoplevelser, der ligger her.

Færdsel til fods, ryttere til hest, cyklister og handicappede skal have større mulighed for at færdes i landskabet. Derfor bør kommunen satse på flersidig benyttelse af nuværende og kommende stiforløb, herunder forskellige belægningstyper til de forskellige færdselsformer.

Ligeledes bør den regionale udviklingsplan lægge op til et samlet ruteforløb på vand og på den måde kæde regionen sammen til glæde for de mange, der benytter "blå" ruter.

Skove

Kommunal skovrejsning kan benyttes til at give borgerne bedre friluftsmuligheder og gavne naturen. Bynær skov kan tilmed gøre kommunen attraktiv for tilflyttende borgere og virksomheder og kan medvirke til at beskytte grundvandet. Bynær skovrejsning er et oplagt element i det lokale arbejde med fastlæggelse af en kommunal friluftspolitik, og

skovrejsningen kan udgøre en markant del af kommuneplanerne. Ved planlægningen af al ny skov er det en god idé at overveje, hvilke oplevelser den nye skov skal indeholde. Friluftsrådet opfordrer til at inddrage de lokale brugere allerede tidligt i planlægningsfasen.

Blå områder

I mange byer er det potentiale, der er for friluftsliv i byens blå områder, ikke udnyttet. I mange byer har udviklingen været fastlåst, fordi kajanlæggene i industrihavne af hensyn til erhvervet har været lukkede. Med den takt hvor havneanlæggene i disse år omdannes til andre formål, ændres dette hastigt.

Den rekreative udvikling og den dragning, befolkningen altid har haft mod hav og vand, står desværre stadig i modsætning til den udvikling, der generelt tegner sig.

I mange byer forstærkes den udvikling af, at der mangler stiforløb til og ved vandet, at der mangler rum, hvor byboerne kan opleve samspillet mellem vand, natur og by, samt at der mangler støttepunkter og tilbud, så de kan dyrke og opleve den flora og fauna og de friluftaktiviteter, der er knyttet til vandet.

Friluftsrådet ønsker, at adgangen på og til vandfladerne behandles på lige fod med adgangen til grønne områder.

Friluftsrådet opfordrer til at forbedre mulighederne for sejlads på søer og vandløb. Roere, lystfiskere, surfere, fuglekiggere og mange andre har glæde af de danske søer og vandløb, og naturoplevelsen er fællesnævner for aktiviteterne. En fornuftig kommunal planlægning af den rekreative anvendelse af vandløb og søer kan medvirke til at mindske eller forhindre konflikter mellem de forskellige friluftaktiviteter, lodsejerinteresser og naturbeskyttelsesinteresser. Oprettelse af brugerråd for vandløb og søer kan bidrage til at forebygge eventuelle konflikter.

Formidling

Formidlingen af kommunens natur, kultur og friluftsliv er vigtig. Den vil gøre borgere og turister opmærksomme på kommunens tilbud, få flere mennesker ud og dyrke friluftsliv og skabe større naturforståelse. Formidlingen kan eksempelvis foregå gennem naturvejledning, naturskoler, udeundervisning, støttepunkter eller friluftskort.

Der skal sikres en god, kompetent og samlet formidling af regionens natur, miljø og kulturmiljø til borgere og de gæster, der besøger den. Formidlingen kan varetages gennem foldere, elektronisk formidling, informationstavler og rådgivning, men hovedvægten bør være den direkte formidling.

Planlægning for støjende aktiviteter

Støjende anlæg såsom skydebaner, motorbaner, øvelsesbaner for firhjulstrækkere, flyvepladser m.m. har altid været et ømtåleligt politisk område. Uanset om et flertal ikke ønsker disse anlæg, er de alligevel en nødvendighed i et alsidigt fungerende samfund – såvel erhvervsmæssigt som fritidsmæssigt.

Specielt bør eksisterende skydebaner for jægere og andre bevares og udbygges. Ligeledes bør der være muligheder for motor- og flysportsaktiviteter, motocrossbaner, flugtskydebaner og flyvepladser til såvel sportsfly som til svævefly samt faldskærmsudspring og lignende.

Regionen bør i samarbejde med kommunerne og relevante organisationer i fællesskab udarbejde en behovsanalyse for friluftaktiviteter af dominerende og støjende karakter, som skal ligge til grund for en samlet planlægning og udpegning af arealer og friluftsområder.

Miljøministeren har opfordret til, at jægere får bedre øvelse og skydefærdigheder for at skåne vildtet. Muligheden for etablering af nye og fastholdelsen af eksisterende skydebaner bør derfor bevares og have planmæssig status, så udbygninger kan finde sted i henhold til gældende lovgivning.

Handicappede

Friluftsrådet har tillige et stort ønske om at kommunerne i planlægningen tager hensyn til de handicappedes brug af naturen og sørger for stor tilgængelighed i forbindelse med f.eks. adgangsspørgsmål, overnatningsfaciliteter og transport dertil.

Det vil være flot at leve op til FN's handlingsplan om "Lige adgang for alle". Grillpladser, shelters, toiletter, trapper, stier, fiskeplatforme, badebroer m.m. skal i videst mulig omfang udformes, så handicappede kan benytte disse faciliteter. For yderligere inspiration se eksempelsamlingen "Rekreative arealer for alle" DS-Håndbog 105.2.

Det vil være i alles interesse hvis kommunerne, allerede på planlægningsstadiet, sørgede for at kontakte handicaporganisationerne for råd og vejledning.

Hedensted Kommune

Her er 3. vision vedrørende nationalparker med videre for tynd i forhold til retablering af råstofgrave - det er ønskeligt, at der skabes en merværdi og ikke bare retableres. Der kunne f.eks. i stedet stå: 'Her har fjernelse af faldefærdige bygninger og skabelse af attraktive landskaber ved retablering af råstofgrave høj prioritet'.

Herning Kommune

Rent afklaringsmæssigt ønsker Herning Kommune oplyst, hvad der menes med byudvikling indenfor beskyttelseslinjer? (side 17).

LAG Ikast-Brande

Bestyrelsen for LAG Ikast-Brande finder:

- ▶ at det i højere grad skal fremhæves, at der også er vækst i landkommuner - fokus skal ikke kun være på byer og byudvikling - eksempelvis mangler visioner vedrørende udviklingen i "det åbne land" og den lokale landsby som rammen for tryghed, nærhed og udvikling.

- ▶ at der er mange positive ting ved at bo på landet, og at det at bo på landet på længere sigt kan være et positivt tilvalg, som mennesker gør sig. Det åbne land, naturen, landsbyerne og miljøet må fremhæves som en vigtig ressource for Region Midtjylland, hvor der samtidig ikke er langt til arbejdspladser, byliv og infrastruktur. Overskriften på side 16 indikerer, at "byer" kun er "bosætning", hvor mennesker er, mens "Landskab" kun er "ren natur", hvor naturen er. Her må det italesættes, at landet (landskabet) er mere end ren natur - det er også bosætning i landsbysamfund.

Det er vigtigt, at vi ikke bidrager yderligere til at understøtte billedet om "udkantsdanmark".

LAG Struer

Her anføres, "at Nationalparker og landskabsstrøg er trækplastre for bosætning". Dette svarer slet ikke til den reelle virkelighed og jeres statistiske prognoser for fraflytning. Samtidig vil man værne om vore værdifulde landskabsressourcer ved at bygge tættere – OG "Når styrkepositionen i hele regionen skal fastholdes og udvikles, er der behov for at koble udviklingsinitiativer mellem centre og opland, som f. eks. på turismeområdet."

For det første så er samfund baseret på turisme meget konjunkturfølsomme.

For det andet så der regnes med et forsat fald i befolkningen i landdistrikterne.

For mit indre blik ledes tanken derfor hen på dialekttalende folkedragt-klædte reservat-indbyggere i landdistrikterne.

Det er vel ikke meningen?

"Øget tilgængelighed for borgere til landskabet bør sikres under hensyn til balance mellem jordbrugsdrift og rekreative formål".

Nu færdes jeg ganske meget i naturen – og aldrig har jeg i Region Midt - bortset fra Søndervig i juli måned – stødt på trængselsproblemer i naturen – tværtimod!

I afsnittet under byer og Landskab vil regionen og kommunerne "årligt uddele en pris til en landsby eller gruppe af landsbyer, der har vist et særligt engagement eller særlig udvikling, som kan inspirere andre".

For det første er det eneste sted i planen ordet Landsby er nævnt til trods for at 32 % af befolkningen i Region Midt bor på landet eller i byer op til 2000 indb.!

Ja, i 7 kommuner endda over 50 %!

For det andet så er der ikke overensstemmelse mellem de regionspolitiske udmeldinger ved festtaler for landsbyer og så den regionale udviklingsplan!!

Der savnes visioner, mål og konkrete planer for handlinger overfor 32 % af befolkningen i Region Midt.

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

Der mangler øget fokus på bosætning i yderområder. Hvordan skal Vestdanmark, Djursland m.fl. tackle affolkningen i en regional kontekst?

Silkeborg Kommune

Yderligere vil vi opfordre Region Midtjylland til, at planen bevarer sit overordnede sigte og ikke bevæger sig for langt ned i detaljen. Bemærkningen om, at region og de 19 kommuner vil fremme bæredygtig fødevarerproduktion gennem "øget anvendelse af lokalt producerede og økologiske produkter i egne kantiner og madordninger" er et eksempel på en høj detaljeringsgrad (se side 17 i planen).

Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget

Ligeledes er Syddjurs kommune enig, når forslaget udpeger landskabsstrøg som trækplastre for bosætning. Set med Syddjurs Kommunes øjne vil det i denne forbindelse være velkomment, at Region Midt signalerer, at en fastholdelse af en differentieret planlov i en årrække, indtil virkningerne af lovændringen er afprøvet, vil være ønskeligt. Muligheden for byudvikling og planlægning også indenfor kystnærhedszonen er samtidig muligheden for at tiltrække helårstilflyttere og arbejdspladser også til landdistrikterne – og dermed vækst og udvikling til gavn for borgerne. Dette gælder i særlig grad for områder beliggende nær de større vækstcentre.

Mariagerfjord Kommune

Mariagerfjord Kommune opfordrer Region Midtjylland, til at indgå i arbejdet med at forlænge "det østjyske bybånd" til Aalborg, da Aalborg er en væsentlig universitetsby i det nationale bymønster. Først med Aalborg som den nordlige afgrænsning af "det østjyske bybånd" er samarbejdet perfekt.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune er enig i visionen og anbefalingerne til staten om at skabe en længe ventet afklaring af forudsætningerne for dels at beskytte grundvandet og samtidig sikre byvækst inden for OSD-områder. I Aarhus Kommune er hovedparten af arealet udpeget som OSD-område, og en afklaring er derfor påtrængende.

Aarhus Kommune deler det synspunkt, at byerne har en afgørende rolle som katalysator for vækst, og det noteres derfor med tilfredshed, at der lægges op til at understøtte denne. Vækstpotentialet er imidlertid forskelligt i forskellige dele af regionen. Det er Aarhus Kommunes vurdering, at byernes rolle som vækstskaber og dynamo for udvikling i hele regionen og i relation til andre geografiske områder, hvor der er et erhvervsmæssigt udviklingspotentiale, ikke har en tilstrækkelig tyngde i forslaget til Regional Udviklingsplan. Det er vigtigt at erkende, at understøttelse af det uensartede vækstpotentiale ikke udelukker en balanceret velfærdsudvikling i hele regionen, hvilket bør fremgå eksplicit af Den regionale udviklingsplan.

Hvis styrkepositioner i hele regionen skal fastholdes og udbygges, er der behov for sektorvis at koble udviklingsinitiativer mellem vækstcentre og opland. Samtidig kan udviklingsinitiativer og strategiske samarbejder ikke altid omfatte hele regionen men må tilrettelægges mellem forskellige grupperinger af kommuner og byer – også ud over regionsgrænsen – ud fra de styrkepositioner, der er i spil.

Mobilitet

Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a.

Bestyrelsen er blevet opmærksom på afsnittet side 18 om mobilitet, hvoraf bl.a. fremgår, at der satses på: ” En interkontinental lufthavn i Danmark og vstdanske lufthavne med daglige inter- europæiske ruter.

Der er således ikke nævnt noget om de jyske lufthavne – hvoraf der findes 2 i Regionen, henholdsvis Karup og Aarhus – betydning for indenrigsflyvningen og dermed infrastrukturen til Kastrup frem mod 2030.

Det er opfattelsen, at disse lufthavne kan medvirke til at sikre, indtil tog og veje er blevet udbygget, gode transportmuligheder mellem Jylland og København og dermed feede ind til Danmarks internationale lufthavn.

En af forudsætninger for at udbygge Karup Lufthavn er bl.a ved at sikre en let adgang til lufthavnen via kollektiv transport.

Denne udbygning kan ske ved, at gøre lufthavnen til et knudepunkt for busruter mellem Karup Lufthavns naturlige optageområde.

Det er ligeledes opfattelsen, at provinslufthavnene medvirker til at fremme sammenhængskraften mellem Midt- og Vestjylland samt Øresundsregionen via indenrigsflyvningen.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Vi er enige i, at Region Midt og de 19 kommuner kan være lokomotiver i omstilling til bæredygtig transport bl.a. ved forsøg inden for Midttrafiks område. Her tænkes på brug af biogas i busser som f.eks. i Sverige.

...

Vi er enige i, at CO₂ – emissionerne fra transporten må nedsættes og EU's effektmål følges.

Vi støtter regionalt samarbejde om fremme af den kollektive trafik med letbane og elektrificeret togtrafik, der bl.a. kan udnytte el fra vind og andre vedvarende energikilder.

Sammenhængende trafikløsninger med gode forbindelser og mulighed for at skifte mellem bus og tog samt hensigtsmæssige omstigningssteder, vil fremme brugen af den kollektive trafik.

Der bør arbejdes med at åbne nedlukkede togstationer, hvor det er muligt i hele regionen, eksempelvis Hovedgård, Hatting og Laurbjerg.

Fleksible, intelligente trafikløsninger bør afprøves i landdistrikterne, bl.a. med brug af smartphone - teknologi.

Vi er skeptiske over behovet for og bæredygtigheden ved en fast forbindelse over Kattegat til hurtigtog og biler, lige som vi frygter store påvirkninger af landskab, bl.a. på Samsø, og havets dyreliv.

Hjemmearbejdspladser bør styrkes ved øget dækning i form af mobilforbindelser og bredbånd. Hermed vil transport til arbejde også kunne sænkes.

Embedsmandsgruppe vedr. mobilitet

Følgende afsnit på side 20 i forslaget til regional udviklingsplan fjernes:

”Kontaktudvalget har aftalt at nedsætte en embedsmandsgruppe med repræsentanter fra kommunerne og fra regionen.

Formålet med arbejdet i embedsmandsgruppen er at udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser med afsæt i det fælles indspil til Infrastrukturkommissionen fra juni 2007.

De resultater, som region og kommuner er enige om inden vedtagelse af den regionale udviklingsplan, vil blive indarbejdet.”

Og at det erstattes af:

”I den kommende periode vil regionen sammen med kommunerne fortsat arbejde for realiseringen af de fem anbefalinger samt arbejde videre med øvrige udfordringer inden for infrastrukturen med henblik på at udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser.”

Favrskov Kommune

De beskrevne prioriteringer i afsnittet vedrørende mobilitet kan Favrskov Kommune bakke op om. I særdeleshed i forhold til de infrastrukturelle udfordringer. Favrskov Kommune finder det meget positivt på, at der er enighed om de fem højt prioriterede infrastrukturelle investeringer.

Friluftsrådet

Friluftsrådet har afgivet et længere høringssvar, hvor flere elementer kan relateres til mobilitetsafsnittet. Der henvises derfor til Friluftsrådets høringssvar, som er gengivet under byer og landskab.

Hedensted Kommune

Generelt set glæder vi os over, at der formuleres en målsætning om, at der skal være mobilforbindelse og bredbånd med tidssvarende høj kapacitet i HELE regionen, hvilket er et særdeles relevant mål set fra Hedensted kommunes synsvinkel.

Endvidere glæder vi os over, at regionen fortsat vil indgå i samarbejder om udvikling af fleksible kollektive trafikløsninger i tyndt befolkede egne.

Herning Kommune

Herning Kommune har følgende forslag til tilføjelse under Mobilitetsafsnittet Side 18: Dobbeltbesporing af jernbanenettet til betjening af DNV Gødstrup.

Horsens Kommune

Byrådet i Horsens Kommune har behandlet den Regionale Udviklingsplan på mødet den 27. marts 2012.

Byrådet besluttede at Horsens Kommune tilslutter sig det fælles høringssvar, som fremsendes fra KKR med den bemærkning, at Horsens Kommune lægger særlig vægt på, at der fortsat skal arbejdes på en udvidelse af E45 fra Kolding til Randers og en modernisering af de eksisterende hovedjernbanestrækninger.

Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget

Her fremgår det, at kapacitetsproblemerne for den nord-sydgående trafik skal løses for at styrke tilgængeligheden i forhold til omverdenen og understøtte udviklingen i hele regionen.

Ved at udvide E45 og ikke mindst etablere en Hærvejsmotorvej ned gennem den jyske højderyg, vil kapacitetsproblemerne blive løst, og udviklingen i hele regionen vil blive understøttet.

En Hærvejsmotorvej alene løser ikke alle kapacitetsproblemer. Derfor skal vi gå efter en både/og løsning, hvor E45 udvides med et enkelt spor på udvalgte strækninger i hver retning, og en Hærvejsmotorvej etableres.

Udbygning af et ekstra spor i hver retning på E45 koster lige så meget som anlæg af en helt ny fire-sporet Hærvejsmotorvej, så til samme pris kan en Hærvejsmotorvej sikre større kapacitetsudvidelser. Samtidig vil en Hærvejsmotorvej sikre en yderligere udvikling i de områder, hvor den vil komme til at gennemløbe.

En Hærvejsmotorvej vil være til stor gavn for erhvervslivet. Virksomhederne vil spare tid på landevejene, og de vil spare brændstof og dermed mindske deres CO₂-udledning. Faktorer som alle kan mærkes på bundlinjen og dermed er godt for deres konkurrenceevne.

På den baggrund foreslår vi følgende ændring midt på side 19 (3. punkt-tegn)

Formuleringen af 3. punkt i punkttopstillingen foreslås ændret fra:

"Udvidelse af motorvej E45 fra Randers til Kolding"

Til

"Forbedring af transportmulighederne for den nord-sydgående trafik gennem etablering af Hærvejsmotorvejen (rute 13) samt opgradering af rute E45 på udvalgte strækninger."

Ligeledes under afsnittet om mobilitet foreslås tilføjet et afsnit, hvor det præciseres, at regionen og de 19 kommuner har som høj prioritet at fastholde og udbygge aktiviteterne i de 2 lufthavne i regionen.

KKR Midtjylland

Det gælder også helt aktuelt på infrastrukturområdet. Her er det vigtigt at gøre opmærksom på, at visionerne i den regionale udviklingsstrategi skal tilrettes det resultat, der opnås i den igangværende infrastrukturproces og efterfølgende og realiseres i et tæt samarbejde mellem kommunerne og regionen.

Det er således helt centralt, at det forløb, der netop er påbegyndt sikres fremdrift og fokuseres på at sikre den bedst mulige udbygning af infrastrukturen i den midtjyske region.

De 19 midtjyske kommuner ser frem de næste faser af samarbejdet på dette område.

...

På uddannelsesområdet er det desuden centralt, at der i RUP'en er fokus på, vigtigheden af, at der skal være tilgængelighed til videregående uddannelser også i den vestlige del af regionen. Også dette bør overvejes inden den endelige godkendelse af Udviklingsplanen.

LAG Ikast-Brande

Bestyrelsen for LAG Ikast-Brande finder:

- ▶ at det på side 18 nederst skal fokuseres på at bibeholde de mindre (tog)stationer, samt at der skal arbejdes for en højere frekvens af afgange.

LAG Struer

I Vision 2030 fremhæves, at Region Midtjylland er en international vækstregion i et sammenhængende Danmark. Her peges på nødvendigheden af bedre mobilitet. Ved den videre

læsning af forslaget får man klart opfattelsen af, at der alene tænkes på vest-øst og ikke øst-vest mobilitet.

Desuden fremhæves i alle afsnit behovet for et finmasket digitalt højhastighedsnetværk.

Sidstnævnte bør snarest være oprettet og ikke i en så langtrækkende vision som 2030. Dette gælder også i de tyndt befolkede områder.

...

Man vil skabe sammenhæng i Danmark og i den midtjyske region og peger på en fast forbindelse over Kattegat muliggør transporttid på 1 time til København.

Er dette visionært nok?

Hvorfor ikke også sammenhæng mellem f. eks. Hamborg?

For mange forretningsdrivende i Midtjylland starter rejserne i Hamborg og undlader derved omvejen over København. Desuden er der et stort uudnyttet potentiale i Hamborg med ca. 5 mill. indbyggere

- Vi har dog immervæk været medlem af EU i 40 år -.

Under mobilitet fremhæves det, at regionsrådet og kommunerne står sammen om 5 højt prioriterede infrastrukturelle investeringer.

Det giver mig anledning til at spørge om rækkefølgen er prioriteret?

Da Den regionale udviklingsplan i afsnittet Miljø og energi peger på behovet for at energi til transport mindskes, harmonerer tanken om fremtidig erhvervsudvikling i Nordvestjylland kun med, at motorvej mellem Herning og Holstebro Nord står øverst.

Hvis man reelt vil noget med lige udvikling i regionen, så bør Motorvej til Holstebro Nord stå øverst på dagsordenen.

Regionen og kommunerne vil arbejde for øget mobilitet, der styrke produktivitet, viden og levevilkår – hvordan?

Jeg savner beskrivelse af mulige initiativer frem for "hurra-ord".

Jeg savner konkretisering.

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

Lemvig Kommune slutter op om motorvejstilslutningen nord for Holstebro.

Fokus for den regionale udvikling er lagt i Østjylland. Lemvig Kommune så gerne, at der var initiativer for at bakke op om mere udvikling af de vestlige egne.

Der mangler en redegørelse for opkoblingen til den "blå" motorvej. Hvordan vil regionen arbejde for, at strækningen fra Holstebro Nord til Thyborøn Havn fortsat bliver udbygget til at håndtere de stigende mængder gods mv., der bliver landet eller afskibet fra havnen, må gerne fremgå. Her tænkes særlig på en tilkobling fra Holstebro Nord til Vilhelmsborgvej og omfartsvejen ved Klinkby.

Mariagerfjord Kommune

Mariagerfjord Kommune støtter op om arbejdet med den faste forbindelse over Kattegat.

Midtjysk Turisme

Vi har også med stor interesse læst afsnittet "Mobilitet", og vil i den forbindelse betone, at regionens internationale fysiske tilgængelighed er fuldstændig afgørende for, at den midtjyske turismes store internationale vækstpotentiale kan realiseres.

Turismens udvikling er eksempelvis meget afhængig af et godt internationalt rutenet serviceret af de lufthavne, der betjener regionen; gode havnefaciliteter og infrastruktur omkring havnene i de havnebyer, der kan betjene og har potentiale anløbshavne for den lukrative krydstogtturisme; og ikke mindst en udviklet infrastruktur omkring regionens store turismedestinationer, således, at der er enkel og hurtig adgang til det internationale vejnet.

Silkeborg Kommune

Vi har positivt bemærket planens oplæg til fortsat tæt samarbejde mellem Regionen og de 19 kommuner omkring udbygning af en infrastruktur, der sikrer mobilitet og tilgængelighed, herunder etablering af en fast Kattegatforbindelse, der er optimalt forbundet med Region Midtjylland via udbygning af vej- og banestrækninger. I forbindelse med Regionens bemærkninger til kapacitetsproblemerne for nord-syd gående trafik, foreslår vi, at en Hærvejsmotorvej anføres som en mulighed.

Struer Kommune

I forhold til mobilitetsafsnittet, så vil Struer Kommune gerne understrege vigtigheden i, at der i forbindelse med det planlagte regionshospital ved Herning – også fra regionens side – lægges pres på, at der etableres en god og veludbygget infrastruktur. Samtidig vil vi gerne være med til at udnytte det erhvervsfremmende potentiale som et sygehus i det midt- og vestjyske vil generere – både i forhold til vore videnserhverv, byggeindustri og med henblik på, at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til området.

Motorvej til Holstebro Nord har i erhvervsmæssig sammenhæng den afgørende største effekt, dokumenterer den netop udarbejdede rapport fra COWI.

Både nu og i fremtiden vil en motorvej fra Herning til Holstebro Nord have en markant større effekt for erhvervsudviklingen i Nordvestjylland end en alternativ linjeføring til Holstebro Syd.

Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget

Visionerne for den fremtidige infrastruktur i den østlige del af regionen har fokus på den faste forbindelse over Kattegat, letbanen i Aarhusområdet, udvidelse af motorvej E45 mellem Randers og Kolding. Syddjurs kommune støtter disse prioriteringer, men ønsker samtidigt at henlede opmærksomheden på nedenstående infrastrukturelle prioriteringer i Syddjurs kommune.

1. Forlængelse af Djurslandsmotorvejen frem til Aarhus Lufthavn i Tirstrup
2. Understøttelse af Aarhus Lufthavn som inter-europæisk lufthavn
3. Integrering af Grenaabanen med Letbanen
4. Styrkelse af den kollektive trafik på Djursland

Som en typisk bosætnings- og pendlerkommune er der fra Syddjurs Kommunes side et stærkt ønske om, at den kollektive trafik – og her i særlig grad den kommende letbane – vil komme til at spille en større rolle i bolig-arbejdsstedstrafikken mellem Syddjurs kommune og de største rejsmål i Region Midt.

Viborg Kommune

Det er vigtigt, at Region Midtjylland og de 19 kommuner løser kapacitetsproblemerne for den nord-sydgående trafik og dermed får styrket tilgængeligheden til hele regionen og reduceret transporttiden. Viborg Kommune foreslår derfor, at der, under afsnittet om mobilitet, indarbejdes en ændret formulering.

I udkastet til den Regionale Udviklingsplan fremgår på side 19:

”Regionsrådet og de 19 kommuner står derfor sammen om 5 højt prioriterede infrastrukturelle investeringer og der er enighed om at disse fastholdes, indtil de er gennemført.”

Formuleringen af 3. punkt i den efterfølgende punktopstilling foreslås ændret fra *”Udvidelse af motorvej E45 fra Randers til Kolding”*,

til

”Forbedring af transportmulighederne for den nord- og sydgående trafik gennem etablering af Hærvejsmotorvejen (rute 13) samt opgradering af rute E 45 på udvalgte strækninger.”

Ligeledes under afsnittet om mobilitet foreslås tilføjet et afsnit, hvor det præciseres, at Regionen og de 19 kommuner har som høj prioritet at fastholde og udbygge aktiviteterne i de 2 lufthavne i regionen.

Randers Kommune

Vi vil samtidig gøre opmærksom på, at Randers Kommune prioriterer en forbindelse øst om Randers højt. Det arbejdes der aktuelt på sammen med transportministeriet.

Rådet for Bæredygtig Trafik

Idet vi som nævnt vil koncentrere os om afsnittet Mobilitet i forslaget til udviklingsplanen, bør regionen indledningsvis roses for visionelt at være kommet godt rundt i de forskellige problematikker, der skal løses inden 2030. Derimod kniber det mere, når vi kommer til løsningsforslagene til de enkelte udfordringer. Vi afstår på nuværende tidspunkt fra at kommentere en fast forbindelse over Kattegat, men vil ikke undlade at bemærke, at såfremt forbindelsen bliver etableret, bør de eneste lufthavne i Jylland være Billund og måske Ålborg.

Dernæst er vi ikke helt enige med regionen i, at den kollektive trafik vil være en stærk konkurrent til bilen; det bliver desværre snarere modsat i stort set hele regionen. Forholdet bedres i hvert fald ikke af tre af regionsrådets og de 19 kommuners højt prioriterede og lidet fantasifulde ønsker om infrastrukturelle statslige investeringer, nemlig motorveje, motorveje og motorveje. De to andre ønsker vedrører Kattegatforbindelsen, som ligger i ”højere magters hænder”, og letbanen i Århus, som allerede er besluttet (dog uden udvidelser).

Derimod er vi meget enige i, at der ligger en (stor) udfordring i at videreudvikle den kollektive trafik. Behovet for kortere rejsetider på jernbanerne er markant, ligesom letbanen i Århus naturligvis bør udvides. Mange af regionens statsejede jernbanestrækninger har i mange år levet deres eget forsømte liv med alt for lange rejsetider til følge. Således tager det f.eks. mellem Holstebro og Århus en time eller mere med toget end med bil. Det mest pinlige af det hele er, at det i dag på visse strækninger tager længere tid at rejse, end det gjorde for både 50 og 25 år siden – i hvert fald, hvis man isoleret ser på rejsetiden for den hurtigste forbindelse.

En togrejse indebærer ofte omvejskørsel og tilsluttende transport til fods, cykel, bus eller taxa i hver ende. For at gøre togtransport tidsmæssigt attraktiv er det derfor nødvendigt, at selve togekørslen foregår med høj hastighed. Mange steder i regionen er højeste hastighed fortsat 100/120 km/t. og på Thybanen sølle 75 km/t. Det er ikke blevet væsentligt bedre, efter at Arriva har overtaget trafikken fra DSB. LINT-togene kan kun køre 120 km/t., holder på

hver station indimellem med lange ophold, hvilket forbedrer regulariteten (som belønnes af Trafikstyrelsen), men virker negativt på rejsehastigheden.

Hastigheden skal op på mindst 140 km/t., hvor kurveforholdene tillader det, før det batter noget. På hovedstrækninger skal der tilsvarende køres mindst 200 km/t. Vi er bekendt med Banedanmarks såkaldte timemodel, der indebærer 1 times rejsetid mellem Odense og Århus hhv. mellem Århus og Ålborg. De terrænmæssigt vanskeligste og dermed dyreste strækninger i dette projekt befinder sig i Østjylland mellem Fredericia og Hobro, men vi er ikke ubetinget tilhængere af det "forkromede" løsningsforslag med udretning af kurver og bro over Vejle Fjord og finder, at mindre ambitiøse tiltag kombineret med elektrificering og anskaffelse af "krængetog" i stil med de svenske X2-tog samt 230 km/t. på de "lige" stræk bør kunne tilvejebringe en acceptabel rejsetid. De 230 km/t. gælder tilsvarende på de knap så kurverige strækninger på Sjælland og Fyn samt mellem Hobro og Ålborg, således at der sammenlagt bliver tale om tilnærmelsesvis 3 timer hele vejen mellem København og Ålborg. Vi opfordrer regionen til at lægge øget pres på Banedanmark/Trafikstyrelsen med hensyn til større hastigheder end de traditionelle ved sporfornyelser. Tilsvarende bør gøres for at genåbne i hvert fald nogle af de gennem årene nedlagte stationer i regionen, idet vi naturligvis er klar over, at gennemsnitshastigheden nedsættes i takt med flere stop.

Specielt vedrørende Midt- og Vestjylland har Atkins ved civilingeniør Tommy O. Jensen m.fl. fremlagt et interessant og visionært bud på opgradering og udbygning af jernbaneinfrastrukturen i Midt- og Vestjylland tillige med en forbedring af banebetjeningen i disse områder. I Tommy O. Jensens forslag med overskriften "Fremtidens jernbanetraffic i Vestjylland - et forslag til regional strategi" er hovedvægten lagt på mulighederne for at bevare og opgradere specielt regionalstrækningerne i denne del af Jylland og skabe bedre og hurtigere forbindelser til Jylland, midt og vest, fra Århus og Østdanmark.

Dette kan ske ved at udbygge nogle af strækningerne til højere hastigheder, ved at udrette delstræk nogle steder og ved at anlægge helt nye supplerende strækninger andre steder. Tommy O. Jensen stiller i sit visionsforslag det basale spørgsmål: Skal man nedlægge regional- og lokalbaner vestpå ("trafikforsker" Harry Lahrman, Aalborg Universitet, har jo for et par år siden foreslået dette under megen bevågenhed i bladet *Ingeniøren*). For trafikken stagnerer jo på nogle strækninger, ligesom hastigheder på 75 km/t. er uholdbare og helt ude af trit med nutidens behov; de gør det, som allerede anført, svært for toget at konkurrere med bilen. Forøgelse af hastighederne bør følgelig have høj prioritet. Tommy O. Jensen kaster i sin gennemgang et kritisk blik på, hvad der findes af udbygningsplaner for jernbanen i Danmark i perioden indtil til 2021 og må konstatere, at der er et fravær af blot minimale forbedringer i Jylland, midt og vest. Der etableres som bekendt et nyt landsdækkende ERTMS 2-baseret signalsystem, og nogle sporforbedringer gennemføres også, men det er stort set alt. Der bliver ikke gjort noget ved de lave rejsehastigheder, lange overgangstider og for lange køretider mellem byerne i det vestjyske og i Midtjylland. Hertil skal føjes, at planerne for en massiv udbygning af motorvejsstrækningerne i Midtjylland (Hærvejsmotorvejen fx) er en trussel og komplicerende faktor for jernbanetrafficen i disse områder. I øvrigt er det ifølge Tommy O. Jensen paradoksalt, at man har udfoldet store visioner for Hærvejsmotorvejen uden at medtænke jernbanenettet. Der er ingen tilsvarende planer for jernbanernes udbygning; der mangler simpelt hen overgribende og sammentænkende strategier for strækningerne i midterste del af Jylland og i Vestjylland.

Skal togdriften og jernbaneinfrastrukturen i Midt- og Vestjylland opgraderes, kræver det imidlertid en overordnet, fælles strategi. Togfrekvensen skal forbedres mærkbart, og der skal i opgraderingstænkningen være et samspil med fx kommuneplaner. Bycentre, uddannelses- og campusmiljøer skal integreres med de kollektive trafikknudepunkter. Og så skal der være ordentlige parkeringsforhold ved trafikterminaler/knudepunkter.

Tommy O. Jensen er inde på, at man, når man planlægger opgradering af den skinnede infrastruktur og forbedring af togkørslen i Midt- og Vestjylland, med fordel kan se østpå og hente inspiration fra *Skåne* og Skånetrafikken. Skåne er et eksempel på et skinnenet i udvikling, med gode gennemsnitshastigheder på delstrækkene og halvtimesdrift. Derfor er det nærliggende at formulere en vision for en jysk timemodel, hvor lokale tog- og bussystemer understøtter regionaltogene. Mere konkret bør der ifølge Tommy O. Jensen

etableres en ny regionaltogsterminal og et nyt kollektivt trafikknudepunkt i Holstebro, hvortil kørslen på både Thybanen og Vemb-Lemvig-Thyborøn-banen forlænges, og som bør tilbyde attraktive omstigningsmuligheder. Dvs. der bør stiles mod fornuftige mellemdistancetogforbindelser i stil med Kustpilen (Skåne).

Tommy O. Jensen fremhæver, at der i en strategisk satsning for togdriften i Midt- og Vestjylland også skal indgå passagerkomfort, dvs. rejsetiden skal kunne anvendes aktivt til arbejde i toget, og togrejsen skal ligeledes kunne anvendes til fritidsrejseformål, familiebesøg og turisme. Rejsetiderne mellem de større byer må ikke være over en halv time. En målrettet politisk strategi er derfor nødvendig, hvis jernbanen skal have en fremtid i Midt- og Vestjylland. Man skal gøre sig klart, hvad man vil med jernbanerne i denne del af landet. Og i strategien skal også medtænkes fremtidige arealanvendelser/reservationer (til baneformål); det kræver planlægning og koordination med motorvejsudbygningsprojekterne. Vi har vedhæftet fil med kopi af Tommy O. Jensens artikel "Fremtidens jernbanetrafik i Vestjylland - et forslag til regional strategi" og kopi af hans PowerPoint-præsentation ("Regionalbaner i Midt- og Vestjylland. Idéer til udvikling af regionalbanerne"), som blev præsenteret på BaneBranchens konference i København, i maj 2011.

Med hensyn til godstrafik på jernbane er den som bekendt desværre næsten ikke eksisterende i regionen, og yderligere udbygning af motorvejsnettet og placering af nye virksomheder ved dette gør ikke situationen lettere for godstogsoperatører primært DB Schenker Scandinavia. Regionen bør kunne ændre denne mindre bæredygtige udvikling ved at påvirke kommunernes planlægning for transportkrævende virksomheders placering f.eks. ved oprettelse af (nye) "mini-kombiterminaler". Sådanne kunne efter vores opfattelse med fordel etableres i f.eks. Horsens, Randers, Viborg, Skive, Ringkøbing/Lem (vindmølledele), Holstebro/Struer og måske ved Årslev Transportcenter vest for Brabrand eventuelt i forbindelse med bygning af en "shuntbane" langs motorvejen mellem Hørning og Mundelstrup uden om Århus. Denne "shunt" vil med dobbeltspor naturligvis også kunne benyttes af persontog f.eks. på den måde, at togene deles/samles i Hørning hhv. Mundelstrup, hvorefter den ene halvdel kører til/fra Århus H og den anden halvdel videreføres uden om Århus. Derved bliver "shuntten" en relativt billig del af "timemodellen", ligesom Århus H bevarer sin gunstige beliggenhed i centrum.

På kort sigt bør alle eksisterende havnebaner bibeholdes eventuelt som "hvilende", idet de forholdsvis nemt kan ombygges til kombiterminaler – oven i købet tillige med skibstrafik. På længere sigt bør regionen være opmærksom på, at TEN-T-nettet ikke udvikler sig til et rent motorvejsnet.

I Rådet for Bæredygtig Trafik har vi i vores forslag og løsningsmodeller i de seneste år rettet opmærksomheden mod transportsektorens udledning af drivhusgasser. Sådant som vi ser det, er hovedproblemet derfor, hvordan vi får reduceret transportens CO₂-udslip mod 0. Men desværre kan vi iagttage, at der – på trods af den økonomiske krise – sker en fortsat stigning i trafikmængden og det heraf afledte CO₂-udslip. Der skal derfor mere radikale midler til for at opnå en reduktion af trafikens CO₂-udslip i Danmark.

Generelt synes vi, at der i regionens forslag til udviklingsplan tænkes og satses for konventionelt, idet hovedopmærksomheden rettes mod vejinfrastrukturen og fortsat motorvejsudbygning. Den motoriserede biltrafik får en forgrundsplacering; der sættes lighedstegn mellem (nye) motorveje og accelereret økonomisk vækst, samtidig med at skadevirkningerne m.h.t. klima, CO₂-emissioner, miljø, naturforarmelse, reduktion af landsbrugsareal mv. (de såkaldte "eksternaliteter") lades uomtalt eller underspilles. Vi hæfter os således ved den ensidighed - i et klima- og miljøpolitisk perspektiv - der karakteriserer de oplistede hovedsatsninger på transportområdet, sådan som de er beskrevet i oplægget.

Det er i denne forbindelse relevant og samtidig tankevækkende at sammenligne anlægsinvesteringerne for motorvejsbyggerier og elektrificering af hovedlinjer på jernbanenettet i Danmark. Banedanmarks publikation "Strategisk analyse af elektrificering af banenettet - Hovedkonklusioner" (se <http://www.trm.dk/~media/Files/Publication/2011/Analyse%20af%20elektrificering%20af%20banenettet/Hovedrapport%20elektrificering%20endelig%20-%2020111028.ashx>) rummer et skøn over anlægsudgifterne i forbindelse med elektrificering af centrale jernbanestrækninger

i Danmark. Af Tabel 2: *Anlægsoverslag for elektrificering* fremgår det således, at det, skønsvist, vil koste 5.902 millioner kr. at sætte strøm på den samlede togstrækning Fredericia-Århus-Ålborg- Frederikshavn. Til sammenligning forventes den vedtagne motorvej, der vil ødelægge værdifuld natur ved Silkeborg, at koste 6,3 milliarder kroner. Denne milliardudgift på motorvejssiden ville således kunne række til at elektrificere den østjyske længdebane og fortsættelsen op gennem Vendsyssel til Frederikshavn. Det er som nævnt ganske tankevækkende at se, hvad man kunne have fået for pengene i form af en fremtidsorienteret og miljø- og klimavenlig opgradering af den østjyske jernbane hovedlinje, som tillige udgør en hovedkomponent i den kollektive trafikinfrastruktur i Region Midtjylland. Og der ville endda være 400 millioner tilbage.

Vi henviser endvidere til en artikel i "Teknik og Miljø" (april 2010) "Bedre Viden om danskernes transport", der har Carsten Jensen og Lykke Magelund som forfattere (se <http://www.tetraplan.dk/media/18409/artikel%20tu.pdf>). Om undersøgelsens baggrund oplyses følgende i et resumé: "Siden den nationale transportvaneundersøgelse (TU) i 2006 blev genoptaget med en ny og forbedret spørgeteknik, er knap 2 % af alle danskere blevet spurgt indgående og konkret om deres transport. Datakvaliteten, datamængden og ikke mindst den geografisk stedfæstelse af rejserne gør, at det nu er muligt at lave analyser af transportadfærden på bestemte dele af vejnettet, i bestemte områdetyper eller i afgrænsede geografiske områder. I artiklen introduceres TU, og de nye analysemuligheder eksemplificeres med en kortlægning af transportefterspørgslen i Region Midtjylland." Figur 1 i artikelteksten illustrerer rejseformål fordelt på ture i Region Midtjylland for forskellige transportmidler (data fra Transportundersøgelsen 2006-2008). Det anføres, at pendlingsstatistikken ofte udgør det centrale datagrundlag for analyser af forskellige parametre i forbindelse med transportefterspørgslen. Men det viser sig, at rejser mellem hjem og arbejde/uddannelsesinstitutioner kun tegner sig for en begrænset del af det samlede antal rejser, i region Midtjylland, nemlig en fjerdedel. Hvis man kigger nærmere på de enkelte transportmidler og anvendelsen af disse til forskellige typer formål, springer det i øjnene, at toget som transportform i ganske betydeligt omfang anvendes til bolig-arbejdsstedtransport, til pendling. Det fremgår også af den nævnte Figur 1 - når man retter blikket mod bilen som transportmiddel - at Indkøbsture i bil og hjem-fritid-relateret bilkørsel udgør en ganske pæn del af bilernes transportarbejde. Igen stof til eftertanke og et ikke uvæsentligt input til diskussionen af vejudvidelser og vejkapacitet. En nærliggende konklusion er, at man skal være forsigtig med mekaniske fremskrivninger af bilkørselens volumen inden for en region og mere rygmarsagtig argumentation for fremtidige vejudbygninger og motorvejsudvidelser. Også den automatiske kobling mellem veje og økonomisk vækst fortjener at blive kritisk vurderet i lyset af resultaterne af transportvanestudierne.

Vi synes, at Region Midtjylland i modsætning til partierne bag det netop indgåede brede energipolitiske forlig i Folketinget, der stort set negligerer transportsektorens drivhusgasudledninger, skulle tage førertrøjen på og i det fortsatte arbejde med visionsudviklingen skitsere løsninger, der på en helt anderledes måde sammentænker og integrerer regionens transportinfrastruktur og mobilitet, energidimensionen og klimaperspektiverne.

Fleere internationale rapporter peger samstemmende på, at transportsektorens bidrag til klimaforandringerne er et problem, der kræver stor politisk bevågenhed. Det fremhæves, at transportsektoren tegner sig for 14 % af de globale udledninger af drivhusgasser. Hovedårsagen hertil er den fortsatte vækst i vej- og flytrafikken. Derfor haster det med gennemførelsen af endog meget store reduktioner i transportsektorens udledninger af drivhusgasser. Tages der ingen skridt til at nedbringe disse, er der risiko for, at ophobningen i atmosfæren kommer op på det dobbelte af det førindustrielle niveau allerede i 2035, og det vil kunne resultere i en temperaturstigning på over 2° C. Udledning af drivhusgasser kan imidlertid reduceres ved satsning på bl.a. øget energieffektivitet, ved øget anvendelse af vedvarende energi og ved at gennemføre forandringer i transportteknologien.

I en tid med klimakrise, økonomisk krise og ønsket om at tage vare på naturen, reducere energiforbruget og tilvejebringe bæredygtige løsninger på de meget påtrængende klimaproblemer er det stærkt problematisk fortsat at investere i motorvejsanlæg. Motorvejsinvesteringerne undergraver målsætningen om, at Danmark skal have reduceret sit

CO₂ udslip med 40 % i 2020. Og i en CO₂-sammenhæng er den motoriserede biltrafik netop den store belastning. Nye motorveje vil selvsagt generere mere bilkørsel, føre til større energiforbrug og suge passagerer væk fra den mere miljøvenlige kollektive trafik.

Flere motorveje og vejtunneler vil forværre eksisterende trafikale og miljømæssige problemer. Vejanlæggene gør samtidig indhug i landsbrugsarealer, og der er mange eksempler på, at motorvejsprojekterne, som sigter mod at skaffe plads til flere næsten tomme pendlerbiler, ødelægger værdifuld natur. Selv på en stopfyldt 4-sporet motorvej er der i myldretiden i hver retning ikke mere end ca. 3.850 personer. De vil alle sammen - hvis man bruger nordsjællandske og storkøbenhavnske forhold som målestok - kunne sidde i 7 S-tog eller 91 busser. Det fremgår af den "omregningstabel", vi har gengivet nedenfor; tabellen illustrerer, hvor få personer der er i bilerne på motorveje, og hvordan disse ville kunne transporteres med kollektive transportmidler.

En dobbeltsporet jernbane har en kapacitet svarende til 32 vejbaner. Derfor bør der fra samfundets side investeres i *banesystemer* og ikke flere motorveje, som ikke løser de basale trængsels- og kapacitetsproblemer endelige miljøproblemer.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune er enig i visionen og deler det synspunkt, at høj mobilitet og god infrastruktur er en afgørende forudsætning for regionens udvikling. Det noteres derfor med tilfredshed, at en fast forbindelse over Kattégat har en fremtrædende plads i planen, ligesom udvidelsen af E45 til seks spor fra Kolding i syd til Randers i nord og udbygningen af et letbanenet i Aarhus-området er højt prioriterede anlægsprojekter.

Aarhus kommune undrer sig imidlertid over, at Hærvejsmotorvejen allerede er tegnet ind på et kort, når der p.t. pågår infrastruktur-prioriteringsarbejde, som endnu ikke er afsluttet.

Aarhus Kommune vurderer, at formuleringen "god mobilitet" er mere retvisende end den foreslåede "fri tilgængelighed" i delvisionen for indsatsområdet, og det anbefales derfor, at denne formulering anvendes i stedet.

Endelig anbefaler Aarhus Kommune regionen at medtage følgende yderligere anbefalinger til staten i Den regionale udviklingsplan:

1. at det anbefales staten at fremrykke elektrificeringen af hovedbanen fra Fredericia til Aarhus/Aalborg, og
2. at det anbefales staten aktivt at bidrage til videreudbygningen af et letbanenet i Aarhus-området.

Erhverv og turisme

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Turisme: Omkring turisme nævnes blot, at Regionen og kommunerne vil 'arbejde for, at turismens erhvervsmæssige styrkepositioner udnyttes maksimalt, især i de områder, der har særligt potentiale'. I betragtning af, at der netop er udviklet en strategi og handlingsplan på turismeområdet, som skal tiltrække flere turister til regionen, er det besynderligt, at de potentialer, der ligger i at markedsføre og kvalificere destinationsudviklingen gennem internationalt samarbejde og erfaringsudveksling ikke nævnes. En væsentlig del af den tilvækst, som Regionen satser på inden for turismeområdet, forventes at være af international karakter.

- I Udviklingsplanen kunne det således præciseres, at Regionen anbefaler relevante aktører at inddrage en international dimension i implementeringen af strategier og handlingsplaner på turismeområdet.

Erhverv: Visionen spiller fint op til EU, da der tales om at omsætte samfundets udfordringer til bæredygtig vækst, gennem bl.a. øget samspil mellem virksomheder og vidensinstitutioner i ind- og udland. Det nævnes også at stadig flere midtjyske virksomheder skal udvikle og implementere løsninger på klimaområdet - også på internationalt niveau. Også under de konkrete aktiviteter i "Regionen og de 19 kommuner vil" er det internationale godt repræsenteret.

- Dog nævnes hverken EU eller EU-støtte eksplicit, hvilket med fordel kunne inddrages i Udviklingsplanen. Det er meget muligt at virksomheder går direkte fra at orientere sig lokalt til at blive globale, men det europæiske nærmarked og mulighederne for samarbejde med EU-støtte kan dog godt bruges som "trampolin" ud på verdensmarkedet for midtjyske vækstiværksættere. Dette kunne måske sættes i sammenhæng med eller i stedet for "relevante styrkepositioner", som nævnes mange gange.

Danmarks Idræts-Forbund

Region Midtjylland nævner selv, at erhvervslivets udvikling og relationer globalt er afgørende for, at regionen kan være en vækstregion. DIF vil opfordre Region Midtjylland til også at tænke idrætten ind i vækst dagsordenen. Regionalt kan eventbaseret innovation skabe muligheder for vækst, jf. ovenstående. Internationalt kan idrætten og vores sportsstjerner bruges i erhvervsfremstød som en døråbner ind til det internationale marked. Så sent som i december 2011 havde Grundfos taget badmintonspilleren Peter Gade med til Vietnam i forbindelse med et erhvervsfremstød, hvor også handels- og investeringsministeren deltog. Tendensen med at bruge sportsstjerner i erhvervsfremstød er endnu ikke så udbredt i Danmark, men DIF ser klart et uudnyttet potentiale her.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Ideen med at styrke erhverv og turisme ved at det offentlige vedblivende efterspørger bæredygtige løsninger, ser vi som en væsentlig motivations- og udviklingsfaktor.

Det gælder både inden for den offentlige virksomhed og når der lægges rammer for fremtidig byudvikling og transportløsninger.

Vi savner, at der ikke blot tales om at styrke turismens erhvervsmæssige positioner.

En styrkelse af potentialerne omkring Hærvejen, Limfjorden og Gudenåen, bør ikke kun dreje sig om turismen, men i lige så høj grad om at styrke en sammenhængende natur og imødekomme befolkningens behov for rekreative arealer.

Der er brug for flere udredninger, målsætninger og anbefalinger til naturgenopretning og naturbevarelse.

Gudenå-systemet kunne blive den næste nationalpark og være løftestang for mere natur og turisme.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv vil gerne understrege, at den regionale udviklingsplans fokus på de regionale styrkepositioner, jf. den regionale udviklingsplans bærende samarbejdsprincipper, ikke må betyde et fravalg af fokus, initiativer og udvikling af erhvervsfremme for øvrige erhvervsområder.

...

Ligeledes bør der i forhold til de overordnede udfordringer overvejes følgende:

- Øget individualisering på såvel individniveau som virksomhedsniveau, Hvilket betyder, at generelle og principielle initiativer vil have en begrænset interesse og efterspørgsel. Der vil i langt højere grad være behov for individualiserede tilpassede initiativer, der etableres og produceres i samspil med de respektive modtagere (virksomheder)
- At regionens strukturelle og institutionelle konkurrenceevne skal balancere den internationale udvikling simultant, såfremt visionen i – Regional Udviklingsplan 2012 skal opnås. I denne henseende er tidsperspektivet i den regionale udviklingsplan ikke i overensstemmelse med udviklingen internationalt. Det vil være hensigtsmæssigt at skærpe initiativerne og målsætningerne kvalitativt og fremrykke tidsperspektivet.

Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale for Midt- og Vestjylland

Det undrer os dog, at det helt nødvendige samarbejde mellem kunst, kultur og erhvervsliv alene nævnes i afsnittet om kultur.

Erkendelsen skal efter vores opfattelse også funderes i erhvervslivet. Samtlige erhverv kan have glæde af at bruge kunst og kultur som vækstdrivere. Turisterhvervet især har behov for at erkende, at erhvervet har en egeninteresse i at realisere kreative og kulturgivne potentialer i regionen.

Vi vil derfor foreslå, at kunst og kultur også skrives ind på siderne om Erhverv og Turisme; så regionen hermed kan medvirke til gensidigheden mellem erhvervsliv og kunst/kultur.

DGI Midtjylland

DGI har en ambition om at åbne idrættens verden for endnu flere danskere. DGI Midtjylland ser her en parallel til udviklingsplanens fokus på kultur- og oplevelsesøkonomien, særligt idrættevents. Det er fokusområder, DGI Midtjylland gerne bakker op om, så længe der er tale om breddeidrættsevents, hvor regionens borgere og turister er deltagere og ikke tilskuere.

DGI Midtjylland har gode erfaringer med at arbejde med kultur- og oplevelsesøkonomien. Det er de senere år bl.a. sket via Gudenå Explorer, som har tiltrukket et trecifret antal turister til regionen. DGI Midtjylland kan også fremhæve Brøløb Funder Ådal 2012, hvor foreningen - sammen med syv lokale foreninger – til sommer byder tusinder af besøgende velkommen til fysisk bevægelse på motorvejsstrækningen Funder-Bording. Initiativer på vej på dette område er tillige Hærvejsløbet samt Viborg Kommunes kandidatur til DGIs landsstævne i 2017.

DGI Midtjylland ser gerne i udviklingsplanen et større fokus på at skabe ejerskab i det lokale foreningsliv til realiseringen af udviklingsplanens visioner indenfor kultur samt erhverv og turisme. Foreningslivet kan spille en langt mere aktiv og skabende rolle, end udviklingsplanens formuleringer om foreningslivets rolle som at "understøtte trivsel".

Favrskov Kommune

Favrskov Kommune er enig i, at det er vigtigt at fremme mulighederne for iværksætteri især inden for velfærdsteknologiområdet. Det er et område, hvor der nødvendigvis må ske udvikling, hvis kommunerne og regionen fortsat skal kunne løfte de mange serviceopgaver med samme kvalitet som i dag.

Favrskov Kommune finder det positivt, at der på turismeområdet er indgået flere tvær-kommunale samarbejder. Konkret betyder samarbejdet omkring Gudenåen markant bedre muligheder for at tiltrække flere turister til den midtjyske region.

Hedensted Kommune

Der er uoverensstemmelse mellem figur og tekst. I teksten står: "De kystnære kommuner mod vest og øst udnytter på bæredygtig vis kystturismens vækstpotentiale", hvilket Hedensted Kommune tilslutter sig. Men kortet viser kun den østlige kystturisme som Djursland, hvorimod resten af østkysten ikke er omfattet af de blå cirkler. Der er i høj grad tale om kystturisme i Hedensted kommune (Juelsminde-området), og det er centralt, at vi bliver husket i den sammenhæng!

Der bør være langt mere fokus på produktion i afsnittet om erhverv, idet Region Midtjylland har relativt mange produktionsvirksomheder, ligesom både Danmarks Vækstråd og flere kommuner i regionen, herunder Hedensted kommune, sætter fokus på Danmark som produktionsland og på produktion som det, vi skal leve af i fremtiden. Dette bør der derfor også være fokus på i Den regionale Udviklingsplan.

LAG Struer

Regionen og kommunerne vil fremme iværksætteri – hvordan?

"Arbejde for at turismens erhvervsmæssige styrkepositioner udnyttes maksimalt, især i de områder, der har særligt potentiale". Det må være Limfjorden – hvordan?

"Arbejde for mobildækning – også i de tyndt befolkede områder", ja, selvfølgelig, hvad er alternativet?

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

Vækstforums megasatsninger på energi og fødevarer er fraværende blandt aktiviteterne under Erhverv og Turisme. Der gøres opmærksom på, at netop her er en stærk kobling mellem erhvervsudviklingsstrategierne i mange kommuners regionen. Dermed er der grundlag for, at de bør indgå som et fælles regionalt og kommunalt erhvervsudviklingsområde.

Det er vigtigt, at de særlige satsninger på turismeområdet bliver spredt ud til alle de steder, hvor der kommunalt satses strategisk på turisme, samt at der skabes sammenhæng mellem erhvervsturismesatsningen og den almindelige turisme. På den måde kan erhvervsturisten kombinere sin erhvervsrejse med et forlænget ophold som almindelig turist. Det foreslås også, at der i arbejdet på, gennem de regionale turismeprojekter, at få lokale aktører til at arbejde bedre sammen, herunder arbejde for at have et fælles brand.

...

Region Midt kunne også vælge at satse på udvikling af uddannelsesteknologiske løsninger – f.eks. indenfor voksenundervisning/efteruddannelse.

...

Lemvig Kommune mener, at der fortsat kan arbejdes for at sikre enstrenghed mellem den lokale og den nationale erhvervsservice.

I planen er samarbejdet mellem kunst, kultur og erhvervsliv alene nævnt i afsnittet om kultur. Erkendelsen skal efter vores opfattelse også funderes i erhvervslivet. Samtlige erhverv kan have glæde af at bruge kunst og kultur som vækstdrivere. Turisterhvervet især har behov for at erkende, at erhvervet har en egeninteresse i at realisere kreative og kulturgivne potentialer i regionen. Vi vil derfor foreslå, at kunst og kultur også skrives ind på siderne om Erhverv og Turisme, så regionen hermed kan medvirke til gensidigheden mellem erhvervsliv og kunst/kultur.

Midtjysk Turisme

Det er også med tilfredshed, at vi kan registrere, at turismen nævnes eksplicit under regionale indsatsområder. Turismen har et stort og uudnyttet vækstpotentiale i Midtjylland, og da turismen grundlæggende er et de store eksporterhverv, samtidig med, at arbejdspladser i denne sektor ikke blot kan outsources, er det vores opfattelse, at turismen som erhvervssektor kan medvirke til at skabe fremtidens arbejdsmarked i Midtjylland.

Afsnittet "Erhverv og turisme" rummer denne ambition, og den regionale udviklingsplan skaber meget fint samspil og grundlag for, at de erhvervsmæssige satsninger vedtaget gennem Vækstforums Strategi- og Handlingsplan, kan udfoldes optimalt.

Randers Kommune

Den Regionale Udviklingsplan har en god sammenhæng til Randers Kommunes politikker herunder den nye erhvervs politik "Partnerskab for Vækst".

...

Randers Byråd har et ønske om en tilføjelse i Den Regionale Udviklingsplan. Byrådet ser gerne de internationale oplevelsesfyrtårne som Vækstforum prioriterer og har i gangsat, herunder Planet Randers, omtalt i Den Regionale Udviklingsplan.

Silkeborg Kommune

Den regionale udviklingsplans redskaber er især rammer for udvikling og udnyttelse af de erhvervsmæssige potentialer i forbindelse med klima, energi, miljø, turisme, de større byer m.m. – dvs. fokus på det vi lever af. RUP 2012 spiller dermed godt sammen med kommunernes erhvervspolitiske arbejde.

Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget

Syddjurs kommune ønsker endvidere at kvittere for forslaget udpegning af turismen som erhvervsmæssig styrkeposition. Indsatsen på turismen er et nødvendigt og rigtigt tiltag. Hvis turismen skal professionaliseres i Region Midtjylland, må vi bruge de få midler, der er til rådighed på indsatser i de områder, der har særligt potentiale herfor.

Struer Kommune

Med hensyn til erhverv og turisme, så mener vi, at det er vigtigt at gøre opmærksom på, at regionen udnytter de mange muligheder der er for at udnytte erhvervspotentialet der er i eksempelvis Struer Kommune. Derfor er vi også særligt tilfredse med, at regionen vil være med til at satse på Limfjorden som en turismæssig satsning, der er til gavn for hele regionen. Naturen er vigtig for Struer Kommune og vi bifalder derfor også regionens intentioner om, at benytte de landskabsstrøg der er vigtige for turisme, bosætning og erhverv i området.

Struer Kommune har igennem de seneste år oplevet en massiv stigning i antallet af iværksættere. For at disse virksomheder og andre større virksomheder kan vækste, er rammebetingelser såsom adgangen til kvalificeret arbejdskraft, viden og *lokale* uddannelsesmuligheder centrale. Det gælder placeringen af mellemlange videregående uddannelser uden for de større byer, men også vigtigheden af, at der fortsat udbydes længerevarende videregående uddannelser i Midt- og Vestjylland.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune er overordnet enig i visionen. Det er positivt, at man pointerer ressourcerne i gruppen af ledige borgere, og det er særdeles positivt, at man anbefaler en bedre sammenhæng mellem erhvervs- og beskæftigelsespolitik.

Når det gælder ambitionen om at fremme iværksætteri, er det væsentligt at holde sig for øje, at iværksætteri og innovation ikke kun finder sted i miljøer omkring de store uddannelsesinstitutioner og virksomheder. Også borgere, som umiddelbart virker udsatte, kan med den rette støtte og opmuntring blive iværksættere og bidrage med nye virksomheder og ideer.

Kultur

Central Denmark EU Office i Bruxelles

En international dimension nævnes kun flygtigt i afsnittet om Kultur, og mest i brede vendinger, som fx ambitionen om at 'understøtte kulturel udvikling eksempelvis kulturfaglige netværk på tværs af faggrænser og geografiske grænser, samt internationalt samarbejde og udsyn gennem kulturpolitikken for Region Midtjylland'. Kreative virksomheder og koblingen til kulturdimensionen er godt belyst, men den oplagte kobling til den tilsvarende vægtning på europæisk plan mangler. Heller ikke Regionens medlemskab af District of Creativity nævnes, selvom det netop kunne danne grundlag for en udnyttelse af de potentialer, der ligger i regionens kulturelle og kreative styrkeområder.

- En mulighed kunne være at anbefale aktivt at udnytte dette netværk (District of Creativity) og dets medlemmer til videreudvikling, erfaringsudveksling og videnopbygning.
- I den forbindelse vil det også være relevant at pege på, at de nye europæiske tilskudsrammer for kulturelle aktører lægger op til samarbejde på tværs af sektorer, og med en kraftig inddragelse af den kreative industri og de potentialer, der findes her.

Aarhus 2017 nævnes også, men dog uden at pointere de styrker, der ligger i, at kulturhovedstadsinstitutionen som sådan er europæisk, og derfor også en begivenhed, hvor det europæiske perspektiv spiller en væsentlig rolle, både i indhold og udsyn.

- Da udviklingsplanen går frem til 2030, og altså langt ud over 2017, vil det være oplagt at nævne de mere langsigtede internationale muligheder, der ligger i satsningen, uanset om Aarhus vælges eller ej, og at Regionen anbefaler en bevidsthed omkring denne dimension og en opmærksomhed omkring at udnytte potentialerne til at styrke Regionens kulturlivs internationale dimension.

Danmarks Idræts-Forbund

DIF er enige med Region Midtjylland i, at der skal være gode rammer for kulturel og kunstnerisk udvikling. Vi håber dog også, at regionen tager det traditionelle foreningsliv, herunder idrætsforeningerne, med i ligningen, da dette ikke specifikt nævnes i udviklingsplanen. Med regionens egne ord er "kultur (er) drivkraft for udvikling, nytænkning og livskvalitet." DIF mener, at det regionale og lokale idrætsliv i høj grad også bidrager til denne drivkraft.

...

DIF er meget enige med Region Midtjylland i, at byer sammen kan etablere og udbygge særlige styrkepositioner på fx turismeområdet, samt at disse styrkepositioner kan bruges i en brandingsammenhæng mod omverdenen. DIF og Sport Event Denmark har i forvejen involveret sig i store sportevents med en række af Region Midtjyllands byer. Denne tendens skal fortsætte med skyldigt hensyntagen til de specialforbund, som er medarrangører. DIF ser dog et uforløst potentiale i forbindelse med afholdelsen af de større events.

Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale for Midt- og Vestjylland

Kulturregion Midt- og Vestjylland kan nemt se sig selv i de opstillede visioner og mål for kulturområdet i Den Regionale Udviklingsplan.

DGI Midtjylland

DGI har en ambition om at åbne idrættens verden for endnu flere danskere. DGI Midtjylland ser her en parallel til udviklingsplanens fokus på kultur- og oplevelsesøkonomien, særligt idrætsevents. Det er fokusområder, DGI Midtjylland gerne bakker op om, så længe der er tale om breddeidrætsevents, hvor regionens borgere og turister er deltagere og ikke tilskuere.

DGI Midtjylland har gode erfaringer med at arbejde med kultur- og oplevelsesøkonomien. Det er de senere år bl.a. sket via Gudenå Explorer, som har tiltrukket et trecifret antal turister til regionen. DGI Midtjylland kan også fremhæve Broløb Funder Ådal 2012, hvor foreningen - sammen med syv lokale foreninger - til sommer byder tusinder af besøgende velkommen til fysisk bevægelse på motorvejsstrækningen Funder-Bording. Initiativer på vej på dette område er tillige Hærvejsløbet samt Viborg Kommunes kandidatur til DGIs landsstævne i 2017.

DGI Midtjylland ser gerne i udviklingsplanen et større fokus på at skabe ejerskab i det lokale foreningsliv til realiseringen af udviklingsplanens visioner indenfor kultur samt erhverv og turisme. Foreningslivet kan spille en langt mere aktiv og skabende rolle, end udviklingsplanens formuleringer om foreningslivets rolle som at "understøtte trivsel".

Favrskov Kommune

Regional Udviklingsplan 2012 understreger kulturens rolle som katalysator for kreativitet og udvikling, og som en af den midtjyske regions styrkepositioner, hvilket Favrskov Kommune ser som meget positivt.

Flemming Knudsen, Regionsrådsmedlem, Region Midtjylland

Teksten på side 24-25 kan jeg fuldt og helt tilslutte mig. Derudover har jeg følgende forslag:

Armslængdeprincippet. Ved armslængdeprincippet forstås, at der for en periode udpeges een eller flere kunstnerisk sagkyndige personer, der behandler de indkomne ansøgninger og stiller forslag om, hvilke projekter, der bør realiseres.

Den efterfølgende administrative og politiske behandling koncentrerer alene om legaliteten af projekterne samt at påse, at de givne bevillinger overholdes.

Dette princip kendes fra f.eks. Statens Kunstråd og flere kommuner, bl.a. Århus Kommune, anvender også denne praksis.

Det foreslås således, at Det Rådgivende Udvalg vedr. Regional Udvikling overvejer fordele og ulemper ved at anvende armslængdeprincippet helt eller delvist ved behandlingen af ansøgninger om kulturstøtte.

Desuden foreslås det, at Region Midtjylland arbejder for, at der bliver afsat flere kulturmidler til regionerne fra statens side.

Lemvig Kommune – ikke endeligt vedtaget

Lemvig Kommune savner mere konkrete anvisninger på, hvordan Region Midt tænker sig at "... invitere borgerne til at deltage aktivt i det kreative og kulturelle liv i regionen." Planlægger regionen at igangsætte konkrete initiativer, som vil kunne klæde foreningskulturen på til "fortsat opmærksomhed på sin rolle lokalt og regionalt i at understøtte trivsel..."

I planen er samarbejdet mellem kunst, kultur og erhvervsliv alene nævnt i afsnittet om kultur. Erkendelsen skal efter vores opfattelse også funderes i erhvervslivet. Samtlige erhverv kan have glæde af at bruge kunst og kultur som vækstdrivere. Turisterhvervet især har behov for at erkende, at erhvervet har en egeninteresse i at realisere kreative og kulturgivne

potentialer i regionen. Vi vil derfor foreslå, at kunst og kultur også skrives ind på siderne om Erhverv og Turisme, så regionen hermed kan medvirke til gensidigheden mellem erhvervsliv og kunst/kultur.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune kan fuldt ud bakke op om visionen og de overordnede linjer på kulturområdet i udkast til Regional Udviklingsplan.

Det noteres med tilfredshed, at kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017 bakkes op og gøres til et regionalt projekt. Det bør dog fremstå endnu tydeligere, at kulturhovedstadsprojektet udgør en platform for udvikling på tværs af regionen. Ligeledes bør det præciseres, at turistpotentialet i forbindelse hermed skal udnyttes optimalt gennem strategiske samarbejdsaftaler mellem en kommende 2017-organisation, turistorganisationerne og turisterhvervet.

I forlængelse af det tidligere anførte om byerne som vækstskabere og dynamoer for udviklingen i regionen vil en generelt større satsning på kulturturismen og de kreative erhverv – især i de større byer – være et vigtigt element.

Sundhed

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Internationalt forsknings samarbejde nævnes i kraft af en fokuseret rolle til Center for Research and Education (CORE). Ligeledes er et fokus på arbejdet med velfærdsteknologi også i tråd med udviklingen i EU. Dog nævnes EU ikke under dette indsatsområde.

- EU kunne godt nævnes og det kunne indføjes, at den demografiske udfordring er fælles for de europæiske lande. Dette kunne godt gøres uden nødvendigvis at henvise eksplicit til de støtte- og udviklingsmuligheder, der findes i EU på dette område.

Danmarks Idræts-Forbund

DIF noterer sig, at Region Midtjylland satser på et sundhedsvæsen, der understøtter borgernes indsats for en sund livsstil, såvel fysisk som mentalt. Vi er helt på linje i dette syn, og som skrevet ovenfor er vores foreninger i fremtiden klar til at løfte den sundhedsmæssige indsats, som de indtil nu har gjort i mange generationer.

DGI Midtjylland

DGI vil gerne styrke den politiske dagsorden på områderne breddeidræt og motion. DGI Midtjylland hilser i forhold til denne målsætning det meget velkomment, at det i forslaget til udviklingsplanen er fremhævet, at forebyggelse af livsstilssygdomme er yderst væsentligt.

...

DGI Midtjylland ser de lokale idrætsforeninger som meget centrale i denne opgave. Sundhedsstyrelsens seneste håndbog for fysisk aktivitet dokumenterer fysisk aktivitets forebyggende og behandlingsmæssige betydning på en lang række sygdomme og tilstande (f.eks. hjertekarsygdomme, diabetes, gigt og depression), og idrætsforeningerne er på lokalt plan i hele regionen til stede som udbydere af fysisk aktivitet til borgerne. Dertil skaber idrætsforeningerne sociale fællesskaber og lokal sammenhængskraft, som kan være en endnu stærkere motor i fremtidens arbejde med sundhed. Vi ser et behov for, at region, kommune og idrætsorganisationer som DGI rykker tættere sammen og for alvor tager en dialog omkring den borgernære forebyggelse og potentialet i foreningslivet på det område. Det kunne være en dialog om en flerårig fælles indsats i partnerskab, som hævdede sig over skiftende kortsigtede projektbevillinger finansieret af staten, EU eller fonde.

Endelig ser DGI Midtjylland også regionen som en mulig aktør, sammen med kommunerne, i forhold til endnu mere koncentreret indsats for at skabe sundhedsfremme via regionens arbejdspladser. Det kunne f.eks. være i form af samarbejde om at udbrede de gode erfaringer med idrætsforeninger for medarbejdere, som DGI Midtjylland ser på mange af regionens større private og offentlige arbejdspladser.

Favrskov Kommune

Favrskov Kommune kan tilslutte sig den overordnede vision for sundhedsområdet om, at der skal tilbydes en sammenhængende sundhedsindsats på højt internationalt niveau og med fokus på at fremme borgernes mulighed for trivsel.

Det er positivt, at der med udviklingsplanen sættes fokus på udvikling af det nære sundhedsvæsen i et samarbejde mellem kommuner, hospitaler og almen praksis. Der er tale om et udviklingsområde som fremadrettet bør prioriteres højere.

Endvidere prioriterer Favrskov Kommune et udbygget samarbejde med praktiserende læger blandt andet via praksiskonsulentordningen og kommunalt lægeligt udvalg samt en fokuseret indsats vedrørende forebyggelse af indlæggelser.

Favrskov Kommune bakker op om de punkter, som region og kommuner ifølge udviklingsplanen vil arbejde for. Det foreslås imidlertid, at anbefalingen om at sikre sund mad i kantiner og køkkener på offentlige og private arbejdspladser udgår, da der er tale om en anbefaling på et detaljeringsniveau, som afviger fra de øvrige anbefalinger.

...

Favrskov Kommune er enig i, at det er vigtigt at fremme mulighederne for iværksætteri især inden for velfærdsteknologiområdet. Det er et område, hvor der nødvendigvis må ske udvikling, hvis kommunerne og regionen fortsat skal kunne løfte de mange serviceopgaver med samme kvalitet som i dag.

LAG Struer

"Sundhedsvæsenet rummer potentiale for erhvervsudvikling". Enig.

Regionen og kommunerne vil "etablere et center (CORE, Center of Research and Education) i det nye Aarhus Universitets hospital i Skejby for alle regionens hospitaler, der rummer efteruddannelse og udvikling af velfærdsteknologi tæt på patienterne og i samarbejde med erhvervslivet"

Vil man reelt en fremtidig erhvervsudvikling i Vestjylland, så må dette center nødvendigvis etableres i forbindelse med det nye sygehus i Gødstrup.

Silkeborg Kommune

Afslutningsvis kvitterer vi for planens tydelighed omkring fortsat udbygning af Regionshospitalet i Silkeborg.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Overordnet tilslutter Aarhus Kommune sig vision, initiativer og anbefalinger på sundhedsområdet.

Aarhus Kommune vurderer dog, at forebyggelse, herunder sundhedsfremme bør have en mere fremtrædende plads i planen.

Aarhus Kommune er enig i, at sundhedsvæsenet rummer potentiale for erhvervsudvikling med investeringerne i f.eks. det nye universitetshospital i Skejby, og det er positivt, at der tænkes i offentlige-private samarbejder på velfærdsteknologiområdet. Det bør dog fremstå endnu tydeligere i planen, at regionen og kommunerne vil understøtte udviklingen på dette område, f.eks. samle indsatsen i nogle fælles enheder, der også kan være med til at udvikle samarbejdet med erhvervslivet.

Forebyggelseskommissionen har afgivet sine anbefalinger, og Aarhus Kommune vurderer, at det vil være oplagt, at kommunerne og regionen indgår i et fælles arbejde og udnytter de fælles videnressourcer, når det gælder implementeringen af Forebyggelseskommissionens anbefalinger.

Agenda21

Herman Nielsen

Udvikling / vækst

Det virker noget tilfældigt, hvornår der skrives udvikling og hvornår vækst. Da udvikling undertiden kan indebære vækst, vil jeg foreslå konsekvent at bruge det ord og kun det. Så meget mere som hele bæredygtighedstemaet problematiserer den udbredte snak om vækst. Yderligere kan vi rige vesterlændinge vide, at mindre ofte er mere i form af skånende adfærd og øget livskvalitet.

Bæredygtighed

Begrebet bæredygtighed fra forstvidenskaben (hug ikke mere ved end sidste års vækst) kom på den politiske dagsorden med Brundtlandrapporten VORES FÆLLES FREMTID i 1987. Sagen konkretiseredes gennem AGENDA21 fra miljøtopmødet i Rio i 1992.

Fordi det var tydeligt fra FN's første miljøtopmøde i Stockholm i 1972 og efterfølgende miljømateriale som Grænser for vækst og GLOBAL 2000, at det globale samfund (med enorme forskelle i levestandard fra land til land og ofte også i de enkelte lande) var ved at ødelægge naturgrundlaget og dermed alles fremtidige eksistens, fokuserede det nævnte FN-materiale VORES FÆLLES FREMTID på begrebet bæredygtighed på denne måde:

- a. nok til alle mennesker nu til et ordentligt liv;
- b. det samme for kommende generationer.

Den fælles fremtid blev ganske rimeligt koblet sammen med opgaven at klare disse to problemstillinger – eller fremtiden var yderst dystert, og det er den som bekendt stadig!

Som det ses, er bæredygtighed et totalitetsbegreb, som bliver meningsløst og ualvorligt ved at blive appliceret på alle sektorområder i et moderne samfund. Bæredygtig transport, bæredygtig sygehus-sektor, bæredygtig jeg ved ikke hvad. Det er vrøvlensnak, som fjerner os fra begrebets alvor med de mia. mennesker, der lever meget usselt, og vor rige, absurde livsstil som almengjort ville kræve flere kloder. Selvfølgelig skal de enkelte sektorer varetages ordentligt, forsvarligt, hensigtsmæssigt, fornuftigt osv. under hensyntagen til de samlede sektorer og økonomien – men ordet bæredygtig skal ikke bruges her, fordi det bliver plakativt og en floskel, der fjerner os fra situationens alvor.

Under AGENDA21 står der i forslaget:

”Ved bæredygtighed forstås der ligeværdige hensyn til sociale, miljømæssige og økonomiske forhold.” Sådan er det ikke muligt bare selv at bestemme, hvad ord og begreber står for. Ud over det kan alt i sektorerne bortset fra én livsvigtig faktor med den valgte sprogbrug være bæredygtigt – og så går det alligevel galt for os alle...

Agenda21

I Rio i 1992 blev dokumentet AGENDA21 vedtaget, dagsordenen for det 21. århundrede om vi ville en fremtid, der nødvendigvis måtte være fælles. Fordi store dele af verden har befolkninger uden undervisningspligt og oplysningstraditioner i en moderne verden, står der i dokumentet meget om at inddrage befolkningerne. Godt nok. Men i det oplyste, danske samfund er det blevet til politisk pladdersnak om, at vi skal interessere os for rent vand (!), gode sociale relationer (!), tænke på miljøet (!) – alt det, vi godt ved, og som politikerne skal vove at lægge rammer for, at vi så kan varetage – hvis det er det, vi som voksne mennesker vil ta vare på.

Afslutning:

Jeg er helt klar over, at mine bemærkninger mere er af filosofisk og semantisk natur end operationelle forslag til udbygning i denne eller hin retning. Men menneskers verden er nu engang sproglig, og det er i min tilgang mere dårlig forståelse, der er vores fælles problem,

end umiddelbar clinch med opgaver, som har tårnet sig op og måske efterhånden næppe overhovedet kan klares på anstændig vis. De lokale og nødvendige opgaver vil altid kræve deres nære varetagelse, men her også ud fra velbegrundet forståelse.

Sådan har tilværelsen formentlig altid været, men det er helt gået i glemmebogen hos os siden 1960'ernes velstand, hvor det omfattende materiale om vores kortsigtede og yderst problematiske levevis netop også begyndte at dukke op.

Proces og samarbejde

Danmarks Idræts-Forbund

Danmarks Idræts-Forbund (DIF) takker indledningsvis Region Midtjylland for at invitere os til at samarbejde om den regionale udvikling i Midtjylland.

DIF er enig i de overordnede udfordringer, som skitseres i planen. Særligt med hensyn til sundhedsudfordringerne ser vi, at den organiserede idræt kan være en aktiv medspiller i bestræbelserne på at imødekomme udfordringerne. DIF's 10.800 foreninger og 1,7 mio. medlemmer bidrager hver dag massivt til forebyggelsesindsatsen igennem deres respektive idrætter.

...

DIF er enige med Region Midtjylland i, at der skal være gode rammer for kulturel og kunstnerisk udvikling. Vi håber dog også, at regionen tager det traditionelle foreningsliv, herunder idrætsforeningerne, med i ligningen, da dette ikke specifikt nævnes i udviklingsplanen. Med regionens egne ord er "kultur (er) drivkraft for udvikling, nytænkning og livskvalitet." DIF mener, at det regionale og lokale idrætsliv i høj grad også bidrager til denne drivkraft.

...

Vi håber, at DIF i samarbejde med Region Midtjylland kan sætte større fokus på eventbaseret innovation, således at virksomheder også kan bruge sportevents som innovationsdriver i forbindelse med lancering af nye produkter, teknologier og services.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Der peges på, at såvel offentlige og private virksomheder i øget omfang kan inddrage ikke-erhvervsaktives ressourcer.

Her bør også tænkes på at inddrage NGO- organisationer og andre aktører som Danmarks Naturfredningsforening som partnere til løsning af opgaver inden for natur og bæredygtighed.

...

Der sættes fokus på affaldssektoren. Set i lyset af, at de kendte biomasser allerede synes diskonteret til biogasproduktion, kunne den organiske del af husholdningsaffaldet evt. være interessant som yderligere biomasseressource.

DN er parat til at støtte et sådant tiltag i fortsættelse af det igangværende folkelige inspirations – og oplysningsarbejde på natur, miljø og klimaområdet

Vi ser frem til fortsat godt samarbejde.

DGI Midtjylland

Vi indgår fra DGI Midtjyllands side – sammen med vores ca. 400 medlemsforeninger og over 100.000 medlemmer i fire kommuner – gerne i et forstærket samarbejde med regionen og regionens kommuner om at fremme folkesundheden via forebyggelse og sundhedsfremme.

Favrskov Kommune

Udviklingsplanen indeholder gode fælles visioner for videreudviklingen af den midtjyske region. Et arbejde som Favrskov Kommune gerne vil være med til at realisere.

...

Region Midtjyllands forslag til Regional Udviklingsplan 2012 afspejler den grundige forberedelse og det gode samarbejde, som kommunerne i den midtjyske region og Region Midtjylland har haft om opgaven.

Friluftsrådet

Regionalt grønt råd

Det er vigtigt, at kommunerne samarbejder med de statslige skovdistrikter og private skovejere sammen med de stedlige landbrugsorganisationer og frilufsorganisationerne i de Grønne Råd i kommunerne. I det regi ønsker vi at debatterer og koordinerer de fælles ønsker til frilufsaktiviteter.

Derfor ser Friluftsrådet gerne, at der oprettes et regionalt grønt råd eller lignende.

Vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbejde.

Herning Kommune

Herning Kommune finder, at den regionale udviklingsplan er i god overensstemmelse med Herning Kommunes indsatsområder og mål for udviklingen.

Den regionale udviklingsplan sætter fokus på vigtige emner for regionens og dermed kommunernes udvikling. Herning Kommune finder det meget positivt, at der er kommet fokus på mobilnettet og erhvervsturisme.

Den regionale udviklingsplan er et vigtigt strategisk lobbyværktøj generelt og i særdeleshed i forhold til de vigtige partnerskabsaftaler regionen indgår med staten.

Holstebro Kommune

Først og fremmest har det været en god proces med en aktiv dialog omkring fremtidens udfordringer og muligheder for at sikre vækst og velfærd i den midtjyske region. Nøgleordet for processen har været samarbejde og involvering af centrale aktører, og herunder især de 19 kommuner, som har deltaget i tilblivelsen af den regionale udviklingsplan og sigtepunkterne for vor fælles fremtid.

Resultatet er, at vi sammen med de øvrige regionale aktører står stærkt rustet i den nationale og internationale konkurrence om fremtidens vækstmuligheder.

....

Det er indlysende, at vi har en række fælles udfordringer, lige som vi også hver især har vores egne kæphester i forhold til den regionale udvikling. Det afgørende er dog, at vi med denne 2. generation af den regionale udviklingsplan i 2012 har fået et godt dialogværktøj til at balancere disse hensyn og indbyrdes indgå aftaler, som tør se langt frem og fastholder et internationalt udsyn for vores fælles fremtid og velstand.

Vi ser frem til samarbejdet og den fortsatte dialog om den regionale udvikling.

Horesta

Vi ser frem til at medvirke til at implementere den regionale udviklingsplan og ser frem til at fortsætte det gode samarbejde.

Ikast-Brande Kommune – ikke endeligt vedtaget

En plan som – ligesom den forrige – ligger op til et tæt samarbejde mellem Region Midtjylland og kommunerne. Dette gode samarbejde ønsker vi fortsat at bakke op om.

KKR Midtjylland

De 19 midtjyske kommuner forventer i den forbindelse, at det konstruktive samarbejde videreføres i det omfang RUP'ens intentioner og anbefalinger resulterer i egentlig udmøntning.

Er det tilfældet ønsker kommunerne proaktivt, at blive inddraget i såvel tilrette-læggelse af processer som i planlægning og implementering af konkrete handlinger.

For så vidt angår de konkrete handlinger, er det dog kommunernes opfattelse, at detaljeringsniveauet for handlingerne bør overvejes inden den endelige godkendelse af udviklingsplanen.

Kommunerne ser Regional Udviklingsplan 2012 som et væsentligt inspirationsgrundlag for det videre samarbejde om den midtjyske regions udvikling.

Dette samarbejde finder sted i mange forskellige regier og her vil de strategiske drøftelser fortsætte.

Det gælder på erhvervsområdet, hvor Vækstforums erhvervsudviklingsstrategier naturligt nok skal ses i forlængelse af den regionale udviklingsplan.

Det gælder også helt aktuelt på infrastrukturområdet. Her er det vigtigt at gøre opmærksom på, at visionerne i den regionale udviklingsstrategi skal tilrettes det resultat, der opnås i den igangværende infrastrukturproces og efterfølgende og realiseres i et tæt samarbejde mellem kommunerne og regionen.

Det er således helt centralt, at det forløb, der netop er påbegyndt sikres fremdrift og fokuseres på at sikre den bedst mulige udbygning af infrastrukturen i den midtjyske region.

De 19 midtjyske kommuner ser frem de næste faser af samarbejdet på dette område.

De 19 midtjyske kommuner ser således mange muligheder for strategisk dialog og samarbejde på tværs af regionen og på tværs af sektorer med udgangspunkt i Regional Udviklingsplan 2012 ligesom Regional Udviklingsplan 2012 vil udgøre et godt inspirationsgrundlag for den enkelte kommunes planstrategi.

Kommunerne ser frem til videre strategisk dialog og samarbejde, samt til, at evt. implementering og gennemførelse af de foreslåede handlinger vil ske med udgangspunkt i og respekt for de mange forskellige aktørers roller, kompetencer og myndighedsansvar i relation til den eksisterende opgaveplacering.

Også på uddannelsesområdet kan Regional Udviklingsplan bidrage til samarbejde og dialog om de mange aktuelle udfordringer, der følger af de hastige forandringer på arbejdsmarkedet, såvel indenfor de offentlige velfærdsområder som indenfor f.eks. bygge- og anlægsbranchen.

Dette samarbejde ses gerne påbegyndt hurtigst muligt med en grundig analyse af udfordringerne på velfærdsuddannelsesområdet.

Lemvig kommune – ikke endeligt vedtaget

Lemvig Kommune tilbyder sig som model, hvis Region Midtjylland ønsker at se konkrete eksempler på, hvordan man laver individuelt tilpassede, glidende overgange mellem uddannelsesstilbud. Lemvig Kommune ligger i top i de nationale statistikker – både hvad angår andelen af unge, der tager en ungdomsuddannelse og andel af unge, som efter endt ungdomsuddannelse går videre i uddannelsessystemet.

Midtjysk Turisme

Fonden Midtjysk Turisme kan som regional turismeoperatør være med til at sikre den interne sammenhæng mellem regionens 19 kommuner og regionens indsatser på turismeområdet, samtidig med, at vi gennem et tæt samarbejde med de regionale turismeoperatører i resten af Danmark, kan være med til at sikre, at vækstsatsningerne der tager sit udspring i Midtjylland får sammenhæng til indsatser, der gennemføres i andre regioner.

Det er derfor med stor glæde, at vi tager imod invitationen til at samarbejde om den fælles vision "I 2030 er Region Midtjylland en international vækstregion i et sammenhængende Danmark"

Randers Kommune

Randers Kommune vil i den anledning kreditere for en samarbejdssøgende udviklingsplan. Det er Randers Kommunes opfattelse, at den Regionale Udviklingsplan styrker og understøtter de øvrige strategier som eksempelvis Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og Vækstforums turismeudviklingsstrategi.

...

Den Regionale Udviklingsplan viser tydeligt en fælles forståelse af, at det er nødvendigt med styrket samarbejde og at der skal tænkes i partnerskaber. Det understreges endvidere, at det er vigtigt med et sammenhængende forløb mellem regionens og kommunens ansvarsområder.

...

Randers Kommune ser frem til kommende samarbejdsprojekter med Region Midtjylland. I forbindelse med implementeringen af Randers Kommunes politikker vil der være en række oplagte samarbejdsmuligheder som vi vil se frem til vil ske i et samarbejde med Region Midtjylland.

Rådet for Bæredygtig Trafik

Det nævnes i regionsrådsformand Bent Hansens forord i forslaget til regional udviklingsplan for Region Midtjylland, at det offentliggjorte forslag til regional udviklingsplan er tænkt som et dialogværktøj. Rådet for Bæredygtig Trafik vil gerne indgå i en sådan dialog. Da vores hovedinteresse og ekspertisefelt er transportpolitik, bæredygtig mobilitet og udbygning af den kollektive trafik, har vi valgt at koncentrere os om visionsudspillet's behandling af satsningsområdet mobilitet på s. 18-21.

Silkeborg Kommune

Derudover har Silkeborg Kommune i sin udviklingsstrategi et særligt fokus det "vi lever for" som generator for vækst indenfor forskellige sektorer og i geografiske områder. I den forbindelse er borgernes og andre lokale aktørers medspil og aktive involvering vigtig for udvikling. Vi ser således medborgerskab og partnerskab mellem alle der vil bidrage aktivt til udvikling som en afgørende ressource, vi skal søge at tænke ind i de politisk vedtagne udviklingsstrategier.

Silkeborg Kommune opfordrer derfor Region Midtjylland til at være endnu mere opmærksom på at involvere nye og også mindre samarbejdsaktører fra området i udvikling af nye løsninger og forretningsmuligheder – det handler jo i høj grad om via de regionale og kommunale penge at gøre de regionale aktører og virksomheder bedre gennem satsninger og projekter.

Silkeborg Kommune ser frem til fortsat positiv dialog om den videre udvikling af den regionale udviklingsplan.

Skanderborg Kommune

Skanderborg Kommune deltager gerne i samarbejder, hvor det er relevant.

Struer Kommune

I forlængelse af Struer Kommunes udviklingsstrategi vil Struer Kommune gerne bidrage til, at indsatsen og mulighederne for at aktivere lokale potentialer knyttet til styrkepositioner inden for eksempelvis fødevarer, lyd, velfærdsteknologi og bæredygtig energi udnyttes - og skaber synergi til gavn for hele regionen.

Struer Kommune ser frem til kommende samarbejder om udmøntningen af den regionale udviklingsplan.

...

Struer Kommune vil gerne kvittere for den øgede dialog, hvorunder forslaget til strategi er blevet til. Det er vigtigt, at det overordnede grundlag for kommunerne i regionen, netop bliver det fælles udspil som på tværs af kommuneskel kan være med til at skabe udvikling i den midtjyske region.

Syddjurs Kommune – ikke endeligt vedtaget

Vi er overbevist om, at vi fra Syddjurs Kommunes side kan bidrage til at realisere flere af målene i udviklingsplanen, ligesom udviklingsplanen omvendt støtter op om initiativer og udviklingsplaner i Syddjurs kommune.

...

Slutteligt ønsker Syddjurs kommune at understrege, at forslaget til den regionale udviklingsplan er i overensstemmelse med Syddjurs Kommunes netop vedtagne planstrategi. Vi ser derfor med dette forslag til den regionale udviklingsplan frem til det konstruktive samarbejde.

Viborg Kommune

Viborg Kommune tematiserer i sin Udviklingsstrategi grøn teknologi og bæredygtig produktion som et af de højt prioriterede indsatsområder i kommunen. Skal den regionale udviklingsplans målsætninger om øget anvendelse af alternative energikilder realiseres, er det en forudsætning, at der på nationalt niveau udvikles incitamentsstrukturer, der gør det rentabelt at producere og aftage alternativ energi som eksempelvis bioenergi. Regionen og de 19 kommuner har således en fælles interesse i at få en dialog med Regeringen om de fremtidige strukturer på energiområdet.

Aarhus Kommune – ikke endeligt vedtaget

Aarhus Kommune har fundet det interessant at læse forslaget til Regional Udviklingsplan. Det er Aarhus Kommunes opfattelse, at Den regionale udviklingsplan kan få en positiv effekt på udviklingen i regionen (erhverv, uddannelse, kultur m.v.), hvis der er opbakning til fortsat dialog og tæt samarbejde med især kommunerne, men også uddannelsesinstitutioner, virksomheder, organisationer m.v. Aarhus Kommune ønsker derfor at tilkendegive, at man i den kommende planlægning vil tage hensyn til udviklingsplanen. I øvrigt er en lang række af Aarhus Kommunes eksisterende planer i overensstemmelse med den retning, som Den regionale udviklingsplan lægger op til.

...

Aarhus Kommune ser Den Regionale Udviklingsplan som et godt dialogværktøj for det videre samarbejde mellem kommunerne, erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner og øvrige aktører i regionen med henblik på at bidrage til realiseringen af den overordnede vision.

Aarhus Universitet

Vi ser med glæde og forventning frem til samarbejdet om udmøntningen af den nye Regional Udviklingsplan 2012.

Ingen bemærkninger

CO-Industri

CO-industri har ingen kommentarer til nævnte høring.

Erhvervsstyrelsen

Center for Kvalitet i Erhvervsregulering vurderer, at forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for virksomhederne. Center for Kvalitet i Erhvervsregulering har derfor ingen kommentarer. Resten af Erhvervsstyrelsen har ligeledes ingen kommentarer.

Indspil fra møder og arrangementer

Offentligt møde om RUP'en arrangeret af Biblioteket i Midtbyen i Herning den 14. marts 2012.

- Kæmp for decentrale biogasanlæg, herunder udvikling af nødvendige teknologier
- Fremme udvikling af løsninger der gør, at elektricitetsforbruget spredes mere over døgnet
- Anbefale staten at gøre elektriciteten billigere om natten, hvor forbruget er lavere. Det kan friste til at fremme spredningen af forbruget over døgnet
- Dobbeltsporet jernbane til Gødstrup - det nye hospital gør Gødstrup til et trafikalt knudepunkt
- Bedre kollektiv transport til og fra Herning af hensyn til de studerende. Det vil bl. a. sige, at der er behov for at toget oftere stopper i Birk
- Vær opmærksom på, at den kollektive trafik til og fra Herning ikke kun skal tænkes øst-vest, men også nord-syd.
- Det bør tydeliggøres, at der fortsat skal være videregående uddannelser i Herning
- Fremme uddannelser relateret til vindenergi i Herning
- Gode billige boliger til studerende i Herning - kan ikke vente til 2014!

Region Midtjyllands energikonference i Skanderborg Kulturhus 2. februar 2012 til den Regionale Udviklingsplan

Anbefaling til kommunerne: Planlæg nye boligområder uden fjernvarme (selvom det er det billigste de næste 10-20 år, er det det formentligt ikke på langt sigt) /Charles Nielsen, Dong Energy/

Anbefaling til erhvervsskolerne: Uddannelse af nye håndværkere i fremtidens VE-teknologier /borgmester Flemming Eskildsen, Skive Kommune/

Anbefaling til forsyningsselskaber: Medejerskab hos forbrugerne (svært for store Dong – nemmere for fjernvarmeselskaberne) /Jesper Skovhus, Ringkøbing Fjernvarmeværk/

Anbefaling til staten: Langsigtede aftaler der kan skabe sikkerhed for langsigtede investeringer /Per Kristensen, Brædstrup Fjernvarmeværk + Jesper Skovhus, Ringkøbing Fjernvarmeværk/

Anbefaling til (staten): Økonomisk sikkerhedsnet / garanti til landmænd /Jesper Skovhus, Ringkøbing Fjernvarmeværk/

Anbefaler helhedstænkning til alle parter involveret i planlægning /Steen Gade, Folketinget + Søren Hermansen, Samsø Energiakademi/

Anbefaler (): øget samarbejde mellem sektorerne /Per Kristensen, Brædstrup Fjernvarmeværk/

Dansk Energi har fremlagt 41 anbefalinger til fjernelse af barrierer for VE (eksempel på konferencen: der er ingen skattefordele ved sol på tag) /Holger Blok, Energi Midt/ (Anne har eksemplar af hæfte med de 41 anbefalinger)

Anbefaler til forsyningsselskaber: Engager også NGO'erne i processerne ("Vi vil gerne hjælpe") /(/), *Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Favrskov/*

Anbefaling til staten: Opdatere køberetsordningen (så den ikke skaber utryghed hos køber) /(/)/

Må kommunerne eje kystnære møller (selvom de ikke kan planlægge for dem og ikke må tælle dem med i deres vindmølle-regnskab)? /*Lars Lavridsen, Skanderborg Kommune/ (Skanderborg Kommune ønsker at være CO₂ neutral)* (oplægsholder fra vindmøllesekretariatet på delmøde 1: det er p.t. op til kommunernes samvittighed om andel af hav/kyst møller tælles med i regnskab)

Efterlyser mulighed for varmeplanlægning i det åbne land (i Silkeborg er 1/3 af varmebehovet i det åbne land og her har kommunen ingen indflydelse på forsyningen) /*oplægsholder ved 1. delmøde fra Silkeborg Kommune/* (i cafedebat blev her peget på at mange parter bør gå samme om en samlet rådgivning, der medtager finansierings-rådgivning / hjælp til udfasning af oliefyr)

Anbefaling til staten: Ændring af køberetsloven så en medejer (af eksempel en vindmølle) må anvende køberetsloven /(*cafedebat*)/

Anbefaling til staten: Fjerne den barriere som borgerne har i at få incitament til investering i energibesparende byggeri og anlæg når 30% af værkernes faste udgifter pålægges forbrugerne i faste afgifter (pr. m²) (i stedet burde de faste udgifter sikres dækket på anden vis så borgernes får incitament for at spare på energien) /(*cafedebat*)/

Anbefaling til staten: Pålæg (kommunerne) at udnytte den vindpotentiale-grad kommunen har. /*Hans Bang-Hansen, Horsens byråd (cafedebat)*/

Et sats på biomasse er med til at cementerer landbrugsstruktur med høj andel svinebrug og det er ikke bæredygtigt. /*deltager ved delmøde 1/*

Anbefaling til staten: Skab mulighed for varmeværker der er baseret på strøm fra vindmøller (Hvorfor skal det være kraftvarmeværker?) /*deltager ved delmøde 1 fra Odder Kommune/*

Anbefaling til staten: Skab mulighed for etablering af solcelle-lav (det er p.t. ikke muligt p.g.a. regel der knytter (tilskud?) til matriklen) /*deltager ved delmøde 1/*

Sten Gade: Tror der er brug for planlægning der sikrer vindmøller og biogasanlæg på regionalt/ kommunalt plan.

Regional strategi for velfærdsuddannelser, arrangeret i samarbejde mellem Region Midtjylland, kommunerne i den midtjyske region, FTF Region Midtjylland og VIA University College den 29. februar 2012

"Strategiens prioriterede fokusområder nedenunder understøtter indholdet af Den regionale Udviklingsplan"

Indsatsområde 1: vejen ind til uddannelserne (herunder bl.a. nemme overgange mellem forskellige uddannelser)

Indsatsområde 2: Bedre og mere praksisnære uddannelser (herunder bl.a. mindske frafald)

Indsatsområde 3: Høj kvalitet i uddannelserne gennem en målrettet udviklingsindsats (herunder bl.a. omsætning af den nyeste viden fra forskning og praksis til uddannelserne)

Indsatsområde 4: Innovative uddannelser og kompetencer (herunder bl.a. udvikling af innovative og entreprenørielle kompetencer)

